Nr. 176. NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Środa 3 Sierpnia 1921.

Rok XL.

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	2640 Mk	1320 Mk	660 Mk	220 Mk
z odnoszeniem do domu	3000 „	1500 „	750 „	250 „
W Polsce:				
z przesyłką pocztową	3000 „	1500 „	750 „	250 „
W innych państwach	3600 „	1800 „	900 „	300 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracji „Nowej Reformy"** w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3.
Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**

Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.956.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 10 Mk w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Trzeciego Maja l. 5 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 10 Mp.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracja „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miej**scową:** Administracja „Nowej Reformy". — Biuro dzienników „Ruch" (dawniej J. Hossa i A. Salomonowej), ulica Szczepańska l. 9; — Biuro dzienników Marjana Kapagi, ul. Jagiellońska l. 7.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmuje: **We Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. **W Jarosławiu** J. Soszyńska. — **W Tarnowie** M. Rockach. — **W Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów) I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger. Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberze). — H. Schalek Wollzeile.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza nonparelowego za raz Mk 20·—. Do numeru niedzielnego i świątecznego oraz za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — **Nekrologi** 30 Mk za miejsce wiersza. — **Nadesłane** po Mk 50·— od wiersza nonparelowego. — **Głosy publiczne** po Mk 60·— od wiersza. — Na pierwszej stronie 80 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 7 Mk od słowa. Ogłoszenia zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% drożej. **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się wedle umowy.

Sprawa górnośląska w nowej fazie

Kraków, 2 sierpnia.

Wedle depesz, które wczoraj rano do rąk naszych doszły, ostry konflikt między Francją i Anglją na tle kwestji górnośląskiej wszedł nagle w stadjum pojednawcze. Jeżeli sprawdzą się pierwsze w tym kierunku informacje i znajdą uzupełnienie w następnych, można mówić o s t a n o w c z y m z w r o c i e w tej kontrowersji na korzyść francuskiej polityki Brianda. Stwierdzają to nawet dzienniki niemieckie, które przedwcześnie już z powodu tej kontrowersji tryumfowały, upatrując w niej poparcie swojego agresywnego stanowiska w kwestji górnośląskiej. Dzisiaj tesame organa prasy niemieckiej piszą już o „Entspannung" w stosunkach między Francją i Anglją. Przyszło tu bowiem widocznie poza jawną wymianą not dyplomatycznych między Francją i Anglją do porozumienia w dwóch zasadniczych, spornych dotąd kwestjach: wysłania wojsk sprzymierzonych na teren G. Śląska i terminu zwołania Rady najwyższej.

Między Londynem a Paryżem istniało napięcie już od dawna. Szczególniej wyraźnie ujawniało się ono od czasu, gdy stała się aktualną sprawa rozstrzygnięcia kwestji górnośląskiej. Od jakichś trzech tygodni osiągnęło to napięcie stopnie, jakie nietylko między sojusznikami, ale nawet między t. zw. „dobrymi sąsiadami" są rzadko obserwowane. Można było mówić już nie o nieporozumieniach chwilowych, lecz o wyraźnym zatargu, którego siła stała w prostym stosunku do doniosłości racyj, jakie go po obu stronach wywoływały.

Francja, mając po swojej stronie Polskę i Czechosłowację pragnie oczywiście jak najbardziej osłabić Niemcy, aby nawet w dalszej przyszłości nie mogły stać się dla niej niebezpiecznemi. Stąd jej dążenie do bezpośredniego lub pośredniego opanowania głównych źródeł żywności i siły gospodarczej niemieckiej, więc zagłębia Ruhry na zachodzie, i Górnego Śląska na wschodzie. Śląsk, a szczególniej tamtejszy okręg przemysłowy, chce Francja oddać Polsce nie tylko celem wzmocnienia Polski, a osłabienia Niemiec, lecz także dla szeregu określonych powodów natury finansowo-handlowej.

Temu dążeniu francuskiemu stawała na przeszkodzie Anglja. Wierna swej tradycyjnej zasadzie politycznej utrzymywania w Europie „równowagi" sił, Anglja nie chce dopuścić do zbytniego osłabienia Niemiec, które równałoby się ustaleniu na długi przeciąg czasu francuskiej hegemonji w Europie.

Ta sprzeczność zasadnicza dążeń obu sojuszników, jakkolwiek istniała zawsze, a ujawniała się już w czasie rokowań pokojowych w Paryżu, była jednak przez czas jakiś moderowana w ten sposób, że Francja popierając interesy tureckie przeciw angielskim w Małej Azji, zyskiwała przedmiot kompensacji, którym mogła okupywać zgodę Anglji na jej rozmaite postulaty europejskie. Jednakowoż w ostatnich czasach sytuacja w Małej Azji zmieniła się bardzo na niekorzyść Francji. Wojska króla Konstantyna, które wystąpiły na terenie azjatyckim formalnie jako instrument panheleńskiej ekspanzji w rzeczywistości zaś są narzędziem imperjalizmu angielskiego, odniosły po pierwszych dotkliwych niepowodzeniach szereg znacznych sukcesów nad Kemalem paszą. Wojna wprawdzie jeszcze trwa, a Turcy donoszą o swoich różnych powodzeniach, ale, jak obecnie rzeczy stoją, zdaje się pewnem, że jednak w armji greckiej znalazł Kemal pasza zaporę dla swoich celów taką, która go utrzyma w pewnych granicach i nie pozwoli na tak doniosłe zburzenie tego systemu politycznego, który w tych stronach stworzyła Anglja, na jakie niedawno jeszcze zanosiło się nie na żarty. W każdym razie między walczącemi siłami w Małej Azji zapanowała równowaga, tak bardzo upragniona przez Anglję.

Tem zapewnie tłómaczy się także między innemi motywami, nieprzejednane stanowisko, jakie aż do ostatnich dni wyłącznie zajęła Anglja wobec Francji w sprawie górnośląskiej. Wyzyskując bowiem tę sytuację na Wschodzie, Lloyd George pragnął jak najbardziej przyspieszyć rozstrzygnięcie górnośląskie. Natomiast Briand pragnął je odwlec, chcąc, aby to rozstrzygnięcie zapadło w korzystnej dla Francji konjunkturze ogólno-politycznej. Kiedy jednak nacisk Londynu stał się coraz silniejszym — Briand pragnął przynajmniej wzmocnić faktyczne stanowisko francuskie na Górnym Śląsku przez wysłanie tam jeszcze jednej dywizji wojsk francuskich. Wtedy bowiem polityka francuska miałaby na Górnym Śląsku i wogóle na wschodzie oparcie tak silne, że mogłaby w pewnych, dość nawet szerokich, granicach ignorować tendencje polityczne angielskie.

Ale na Downing Street starano się wszystkiemi sposobami tę grę udaremnić.

Briand wysłał do rządu berlińskiego notę z żądaniem poczynienia przygotowań dla przepuszczenia przez Niemcy jednej dywizji francuskiej. Minister spraw zagranicznych w Berlinie odpowiedział na to, że bardzo chętnie spełni wszystkie zobowiązania wynikające dla Niemiec z postanowień traktatu wersalskiego, ale właśnie ten traktat postanawia, że militarną okupację Górnego Śląska przeprowadza n i e s a m a F r a n c j a, l e c z t r z y m o c a r s t w a mianowicie Anglja, Francja i Włochy. Minister więc musi najpierw zapytać rząd francuski, czy żądanie swoje postawił w imieniu wszystkich tych trzech mocarstw? Sposób i ton tej odpowiedzi zdradzał wyraźny dyktat angielski. Jakoż nazajutrz po ogłoszeniu tej odpowiedzi niemieckiej gabinet angielski enuncjował oficjalnie, że n i e z a m i e r z a wysyłać żadnych wojsk na Górny Śląsk, ponieważ, jego zadaniem, dalsze wzmacnianie załóg koalicyjnych w tym kraju nie jest potrzebne. Na to rząd francuski przerwał konwersację z Berlinem na temat przewozu dywizji przez Niemcy i zapowiedział, że pojedzie ona morzem przez Gdańsk. Teraz jednak wysoki komisarz koalicyjny w Gdańsku spostrzegł nagle, że stosunki w wolnem mieście Gdańsku nie są tego rodzaju, aby pozwoliły mu wziąć odpowiedzialność za sprawne wyładowanie dywizji francuskiej. Nadto w oficjalnych wiadomościach o dyslokacji floty angielskiej pojawiła się krótka wiadomość, że silna eskadra angielska wyjechała na Bałtyk i będzie krążyła na wysokości Gdańska...

Tej grze na boku towarzyszyła wymiana not bezpośrednia. Noty uderzyły niezwykłą ostrością i rozdrażnieniem, szczególniej ze strony Francji. Doszło do tego, że rząd angielski w odpowiedzi na ostatnią notę francuską zapytał gabinet paryski wprost, czego sobie życzy, ponieważ ton jego jest tak rozdrażniony i nieprzyjemny, że budzi w czytelnikach angielskich poważne wątpliwości.

Tak przedstawiał się przebieg konfliktu francusko-angielskiego jeszcze do soboty. Nagle wytworzył się między obu państwami z w r o t p o j e d n a w c z y. Anglja godzi się na wysłanie wojsk francuskich na Górny Śląsk, Francja godzi się na termin 8 sierpnia dla zwołania Rady najwyższej. W Paryżu przyjęto te decyzje z widocznem zadowoleniem.

Na jakiem tle przyszło do wyrównania tak ostrego do niedawna konfliktu między rywalizującemi i ze sobą na zachodzie państwami — w tej chwili nie wiemy. Nie mamy jednak powodu przypuszczać, że stało się to ze szkodą dla naszej sprawy na G. Śląsku. Mamy bowiem pełne zaufanie, że Francja, która tak zdecydowane w sprawie G. Śląska zajęła poprzednio stanowisko, nie zmieniła go na naszą szkodę, lecz przeciwnie wywalczyła dla niego uwzględnienie w angielskich sferach dyplomatycznych.

„Morning Post" komunikuje, że tak Francja, jak i Anglja **wypowiedziały się za silną i niepodzielną Polską.** Nie widzimy powodu — pisze ten dziennik — dla którego mielibyśmy wziąć na siebie odpowiedzialność **zastępowania interesów niemieckich.** Jest pewnem, że Francja kieruje się polityką odpowiadającą sojuszowi, która nawet leży w interesie Wielkiej Brytanji. Skutkiem tego w grę wchodzi obecnie **punkt honoru.**

Z POSIEDZENIA KOMISJI EKSPERTÓW.

Aj. Havasa donosi 30 lipca:

Komisja ekspertów wczoraj obradowała nad propozycjami angielskiemi. Następnie porównywała rozmaite plany podziału, aby dojść do ustanowienia **etnograficznej linji,** wedle której nie oddanoby terytorjów, zamieszkałych przez ludność polską, Niemcom lub też zamieszkałych przez ludność niemiecką Polakom.

WYNURZENIA LLOYDA GEORGEA.

LONDYN. (E. E. Radio). Trudności, jakie panowały między Anglją a Francją, dotyczące terminu zwołania Rady najwyższej, szczęśliwie usunięto. Rada ta zbierze się w dniach najbliższych w Paryżu lub w Boulogne. Oba zainteresowane mocarstwa przyjęły z zadowoleniem ten fakt. Angielskie stanowisko polityki powojennej dobrze scharakteryzował **Lloyd George na zebraniu w Oxfordzie.** Premjer zaczął od wyliczania ofiar, jakie poniosła Wielka Brytanja w czasie wielkiej wojny, podniósł, jak wielka ilość ludzi wszystkich ras pospieszyła dobrowolnie pod sztandary angielskie. Anglja wzięła udział w wojnie, tylko w obronie sprawiedliwości i prawa. **Polityka Anglji po wojnie nie uległa żadnej zmianie.** Premjer podniósł z naciskiem, że wierność sojusznicza względem Francji, zadokumentowana krwią wspólnie przelaną i wspólnym tryumfem, nie może być niczem zachwianą. Mylą się bardzo ci, co na rzekomem rozbiciu jedności sojuszniczej budują swe polityczne rachuby. Oba państwa inaczej się przystosowały do wielu trudności polityki powojennej, ale to należy już do przeszłości. **Porozumienie osiągnięto całkowite.** Francja poniosła specjalnie wielkie ofiary, co wymaga odmiennego traktowania i odmiennej rozwagi.

PRZYJAZNA WYMIANA NOT.

Z Paryża donosi P. A. T. pod datą 31 lipca:

Nota rządu francuskiego, wręczona w sobotę przez Brianda ambasadorowi angielskiemu, określa jasno i dobitnie stanowisko rządu francuskiego. Francja jest w zupełności przekonaną, że Anglja zachowa solidarność międzykoalicyjną, Niemcy bowiem w swej nocie z dnia 23 bm. wyrazili zapatrywanie, że wysłanie posiłków może nastąpić tylko za uprzednią zgodą państw **koalicyjnych.** Francja nie może dopuścić do tego, aby rząd rzeszy niemieckiej doprowadził do **poróżnienia aljantów.** Jest kwestją godności narodowej, aby dać Berlinowi nowy dowód, że porozumienie i wspólne działanie Francji i Anglji jest w dalszym ciągu takie samo. Racjonalne załatwienie sprawy powinno opierać się na tem, aby jeszcze przed zwołaniem Rady najwyższej porozumieć się z Berlinem co **do przewiezienia posiłków francuskich,** albo koalicyjnych na G. Śląsk. Następnie na pierwszem posiedzeniu Rady najwyższej dyskutowanoby nad kwestją wysłania posiłków, tj. nad **ustaleniem daty ich wyjazdu,** przyczem, po zbadaniu projektu rzeczoznawców, rada najwyższa załatwiłaby sprawę podziału terytorjum górnośląskiego. W ten sposób byłaby zachowana wspólna akcja i zapewnione bezpieczeństwo na G. Śląsku.

W związku bezpośrednim z tą informacją pozostaje depesza z Paryża z tejsamej daty:

Ambasador angielski z Paryża, Hardinge uprzedził wieczorem Brianda, że rząd angielski **przyjął chętnie propozycję** Brianda i polecił lordowi D'Abernon, ambasadorowi angielskiemu w Berlinie **przyłączyć się** do kroków ambasadorów francuskiego i włoskiego, poczynionych u rządu niemieckiego i wezwać rząd niemiecki, **aby każdej chwili był gotów ułatwić wszelkimi sposobami transport przez terytorjum niemieckie wojskom międzysojuszniczym,** których wysłanie, ze względu na sytuację Górnego Śląska, mogłoby być **każdej chwili konieczne.**

Curzon proponuje odbycie zebrania Rady najwyższej **8 sierpnia,** wobec tego, że prezydent gabinetu włoskiego Bonomi nie może przybyć wcześniej do Francji. Lloyd George będzie obecny na posiedzeniu Rady, która odbędzie się w Paryżu, o ile tego życzyłby sobie rząd francuski.

Ton odpowiedzi angielskiej jest niezwykle **serdeczny.** Hardinge wyraził żywe **zadowolenie z powodu zlikwidowania ostatnich nieporozumień.**

W PARYŻU ZADOWOLENIE.

Z Paryża donosi P. A. T. pod datą 31 lipca:

Depesza Reutera, która przyniosła wczoraj wiadomość o przyjęciu przez rząd angielski w celu złagodzenia nieporozumienia **propozycji francuskiej, dotyczącej rozwiązania sprawy górnośląskiej,** wywołała tu **żywe zadowolenie.** Urzędowe potwierdzenie tej noty nadeszło niebawem. Tego samego wieczoru jeszcze lord D'Abernon otrzymał instrukcje, aby **przyłączył się do poprzednich żądań Laurenta w sprawie wysyłki wojsk na G. Śląsk.** Opinja francuska przyjmie bardzo życzliwie wiadomość, że Anglicy dali dowód dobrej woli i poczynili wysiłki w celu dojścia do porozumienia z rządem francuskim. Z pewnością ta przedwstępna zgoda co do sposobu postępowania będzie przez opinję francuską uważana za wstęp do zgodnego **załatwienia całości problemu górnośląskiego.**

Na zebranie Rady najwyższej, **która** ma się odbyć 8 sierpnia, będzie zaproszona Belgja, Ameryka wyśle również swoich przedstawicieli. Rada najwyższa zajmie się sprawą przestępców wojennych, oraz „komedją" w Lipsku. Prawdopodobnie omawiana będzie całość **problemu odszkodowań** wobec tego, że ministrowie państw sprzymierzonych muszą natychmiast po ukończeniu konferencji uregulować różne sprawy techniczne, jak naprzykład sprawę podziału wypłaconego odszkodowania, oraz pokrycia kosztów okupacji. Rada rozważy kwestję utrzymania sankcyj, które według orzeczenia komitetu gwarancyjnego, powinny być uchylone. Prawdopodobnie zbada Rada najwyższa również środki, przy pomocy których można zaradzić głodowi, panującemu w Rosji, wobec tego, że komisja Hansena, wysłana w tym celu do Rosji, **nie doprowadziła do pożądanego rezultatu,** wskutek niedopuszczalnych pretensyj rządu sowietów, który chciał sam rozciągnąć kontrolę nad dowozem żywności, przesłanej, jako pomoc. Jest możliwe, że Rada zajmie się wreszcie **kwestją wschodnią,** mimo, że Grecja bynajmniej nie zażądała pośrednictwa państw sprzymierzonych.

Obrady Rady najwyższej **potrwają prawdopodobnie 8 do 10 dni.**

PROJEKT WŁOSKI ZWOŁANIA RADY N.

WARSZAWA, 2 sierpnia. (Tel. wł.) Wedle informacyj, jakie otrzymano w tutejszych kołach politycznych, włoski minister spraw zagranicznych czyni starania, aby **termin zwołania Rady Najwyższej,** która ma rozstrzygnąć kwestję górnośląską, został ustalony **na dzień 11 bm.**

NIEMCY ULEGAJĄ.

Gdańsk, 2 sierpnia. (E. E.) Urzędowe koła berlińskie twierdzą, że ambasadorowi francuskiemu wręczono wczoraj pismo, w którem **rząd niemiecki oświadcza gotowość podporządkowania** się rozporządzeniom Rady najwyższej w sprawie transportów posiłków na Górny Śląsk.

Na Górnym Śląsku.

Bytom, 2 sierpnia. (E. E.) Dnia 30 lipca wieczorem ukonstytuowała się Rada Ludowa z prezesem Kymerem na czele. Rada Ludowa została utworzona zapomocą klucza partyjnego w ten sposób, że wszystkie stronnictwa mają w nim mieć przedstawicieli.

Bytom, 2 sierpnia. (E. E.). Wedle poważnych informacyj, **dowództwo nad śląskim Schutzbundem** ma objąć jen. Mackensen, oraz jeden z książąt Hohenzollern. Siły Schutzbundu na Górnym Śląsku wynoszą około 46.000 ludzi.

Katowice, 2 sierpnia. (E. E.). Robotnicy w Hucie Królewskiej odbyli zebranie, protestujące **przeciw podrożeniu węgla górnośląskiego,** przeprowadzonemu przez właścicieli kopalń górnośląskich. Górnicy domagają się, aby na wypadek utrzymania podwyżki cen węgla, przyznano im podwyżkę płac w wysokości 30 procent. Właściciele kopalń zajęli stanowisko odmowne.

Sprawa wileńska.

STANOWISKO STRONNICTWA LUDOWEGO.

Wilno, 2 sierpnia. (PAT). Na ostatniem zebraniu delegatów stronnictwa ludowego »Odrodzenie« postanowiono zwrócić się **do jenerała Żeligowskiego o pozostanie wraz z całem wojskiem na stanowisku aż do czasu utworzenia rządu krajowego,** wybranego przez Sejm wileński, oraz przedłożyć jenerałowi Żeligowskiemu następujące postulaty ludu wiejskiego: 1) natychmiastowe zwołanie Sejmu w Wilnie **dla wyrażenia** nieskrępowanej woli ludności o jej przyszłym losie; 2) **zmianę rządu przez powołanie prawowitych przedstawicieli wszelkich warstw ludności polskiej i innych narodowości,** 3) przeprowadzenie przez ten rząd w tempie przyspieszonem: a) wyboru do Sejmu; b) reformy rolnej w sposób, uwzględniający interesy włościaństwa bezrolnego i małorolnego: c) ustawodawstwa robotniczego ze specjalnem uwzględnieniem lasu i ochrony robotników rolnych. Niezależnie od tego zarządzenia wysunięto życzenia **natychmiastowego powołania do życia głównego komitetu wyborczego,** który może nosić nazwę Rady krajowej, a który składałby się z przedstawicieli ugrupowań społecznych i narodowościowych w odpowiednim stosunku do ich liczebności.

ŻĄDANIA STRONNICTWA DEMOKRATYCZNEGO.

Wilno, 2 sierpnia. (PAT) Polskie Stronnictwo demokratyczne wystosowało do jen. Żeligowskiego memorjał w sprawie sytuacji we Wileńszczyźnie, który kończy się następującym dezyderatem: Jedynym właściwym środkiem dla zabezpieczenia najżywotniejszych interesów państwa polskiego, a nawet całej ludności Litwy środkowej, jest jak najszybsze zajęcie wspólnie wyraźnego stanowiska przez jen. Żeligowskiego, jako rzecznika tejże ludności. Stanowisko to powinno się wyrazić niezwłocznie przystąpieniem do **stworzenia t. zw. kantonu wileńskiego, aby jeszcze przed realnemi decyzjami Ligi narodów organizacja całego życia publicznego została postanowioną przez lokalne władze Litwy środkowej,** aby do czasu ewentualnej konferencji Ligi narodów organizm państwowy Litwy środkowej nietylko był zapoczątkowany, lecz umocniony przez udział wszystkich sił miejscowych. Nie ulega wątpliwości, że dotąd jen. Żeligowski cieszył się szerokiem zaufaniem warstw ludności i widzi w niem rękojmię bezpieczeństwa i obrony od zakusów wrogów. Większość ludności stanie w potrzebie na wezwanie pana jenerała. Jednak inicjatywa decyzja i czyn od niego wyjść powinny. Potwierdzenie decyzji może wyjść od samorządów miejskich i wiejskich, zwołwanych w tym celu na zjazd, ewentualnie od wyłonionej z tego zjazdu Rady krajowej. Wobec tego należy zdaniem naszem: 1) **sformować** wojsko, ściągając do niego w miarę możności wszystkich wojskowych, pochodzących z Litwy; 2) **utworzyć rząd,** złożony z ludzi miejscowych z udziałem Białorusinów i żydów; 3) zapoczątkować wyraźną zmianę polityki **w stosunku do innych mniejszości,** w myśl zasad równouprawnienia; 4) przyspieszyć wykonanie reformy rolnej, 5) rozszerzyć w drodze ustawodawczej **ochronę prawa warstw pracujących;** 6) zjednoczyć pod władzą jenerała cały teren Litwy środkowej; 7) wznowić wybory do Sejmu w Wilnie **którego zwołanie** wyznaczyć należy na 9 października; 8) w porozumieniu z rządem Rzeczypospolitej polskiej przeprowadzić ograniczenia kompetencji delegata do czynności dyplomatycznych.

ŻYDZI WILEŃSCY ZA FEDERACJĄ.

Wilno, 2 sierpnia. (PAT). Współpracownik »Gazety Krajowej« miał wywiad ze znanym działaczem żydowskim i radnym miejskim, p. Szapiro, który między innemi zaznaczył, że dla żydów projekt Hymansa, który choć częściowo zadowalnia obie strony, byłby najbardziej odpowiedni ze względu na to, że projekt ten uwzględnia poniekąd jednocześnie żywotne potrzeby żydów.

Następnie oświadczył p. Szapiro, że jego zdaniem ludność Wileńszczyzny powinna brać udział w rokowaniach polsko-litewskich, przyczem w liczbie przedstawicieli powinni się znaleźć i delegaci żydowscy i białorusscy. W razie wcielenia Wilna do Polski, lub federacji z nią, Wilno stałoby się przedmiotem zatargów i ewentualnej walki pomiędzy przyszłą Rosją a Polską, gdyż przez Wilno prowadzi droga z Rosji do Europy zachodniej, a głównie do Niemiec.

W sprawie federacji wogóle dr Szapiro uważa, że z **gospodarczego punktu widzenia społeczeństwa żydowskiego, federacji Litwy z Polską jest jedynem i najsłuszniejszem wyjściem z całego zatargu polsko-litewskiego.** Żydowstwo w Polsce, Litwie Kowieńskiej i Litwie środkowej jest pod względem kulturalnym i gospodarczym mocno spojone i z tego założenia wychodząc, federacja jest dla żydów koniecznie potrzebną. Na zakończenie **wywiadu** p. Szapiro dodał: nie posiadając na całej kuli ziemskiej własnego państwa, nie możemy we współżyciu z innemi narodami prowadzić odrębnej polityki żydowskiej na szkodę państwa, w którem los nas usadowił. Autonomja narodowa, której żądamy i której żądać będą wszystkie narody, będące w jakiemkolwiek państwie w mniejszości, nie będzie szkodliwa, ale wręcz korzystna dla całego państwa. Politycy odrodzonej Polski powinni przeto zrozumieć, aby zużytkować intelektualne siły, jakie posiadamy w swoich żydach dla dobra i rozkwitu Polski.

Przed likwidacją ministerstwa b. dzielnicy pruskiej.

Warszawa, 2 sierpnia. (Tel. wł.). Minister b. dzielnicy pruskiej, Trzciński, oświadczył na konferencji prasowej, że **do końca roku bieżącego zlikwidowane zostaną wszystkie departamenty ministerstwa byłej dzielnicy pruskiej.**

Najpierw zlikwidowany będzie departament skarbu i aprowizacji. **Z dniem 1 sierpnia ustają wszelkie rewizje celne na granicy byłego Królestwa i Poznańskiego, a personal przeniesiony będzie na granicę niemiecką.** Celem złagodzenia wzmagającej się w Poznańskiem fali drożyzny, będą utrzymane **nadal karty chlebowe dla ludności niezamożnej.** Do dnia 1 listopada b. r., nadto przeznaczono 800 miljonów marek na akcję, zmierzającą do obniżenia ceny chleba. Również zarządy komunalne otrzymają na tensam cel 700 miljonów marek. Nadto miasta byłego zaboru pruskiego korzystać będą mogły **z ogólnego państwowego kredytu w wysokości pół miljarda marek, przeznaczonego na akcję przeciw drożyźnie.**

Najtrudniej przedstawia się, jak zaznaczył minister Trzciński, **sprawa likwidacji departamentu spraw wewnętrznych,** ponieważ przedtem trzeba będzie przeprowadzić wybory do rad miejskich, sejmików powiatowych, rad wojewódzkich, co potrwa czas dłuższy.

Głód w Rosji.

»East Express« donosi:

Pisma sowieckie podają długi szereg wstrząsających wiadomości o klęsce głodowej w Rosji. Jedna z odezw rządu sowieckiego nawołuje rozpaczliwie włościan Ukrainy i centrum Rosji do niesienia pomocy guberniom nadwołżańskim. Odezwa zaczyna się od słów: »Jeżeli w tym roku nie dopomożecie guberniom nadwołżańskim obsiać pól, to w roku następnym cały ciężar podatku żywnościowego spadnie na wasze barki«. Dalej odezwa podaje następujące wiadomości o głodzie:

W gubernji samarskiej ludność zjadła wszystka trawę, niezależnie od gatunku i właściwości ziół. Żołędzie uważane są za przysmak. Pierogi wypiekano są z liści lipowych, ale i te już zostały zjedzone. W innych znów miejscowościach chleb preparują w następujący sposób: chrzan oblewają wrzątkiem, suszą go i z tej mąki pieką chleb. Na stacji Achtubińsk widziano starców, podnoszących z błota i jedzących nawóz koński. Włościanie gubernii nadwołżańskich po większej części żywią się chlebem, upieczonym z mąki, w skład której wchodzi nawóz koński, liście lipowe i mąka żytnia z otrębami. Chleb ten jest koloru żółtego — ludzie po dłuższem spożywaniu tego chleba puchną i umierają.

W dalszym ciągu odezwa maluje ponury obraz wędrówki setek tysięcy mężczyzn, kobiet, dzieci i starców z gubernij nadwołżańskich, wzdłuż linji kolei żelaznej, przez stepy kirgiskie i po traktach turkiestańskich na południowy wschód. **Drogi te usłane są trupami.** — Osoby, przybyłe z Rosji, opowiadają o unicestwiającej całe wsie, gminy i powiaty **śmiertelności na tle głodu.** Nawet prasa sowiecka i rząd, mimo swojej propagandy na rzecz głodnych, nie odważają się podać wszystkich szczegółów. W kraju nadwołżańskim są miejscowości, gdzie można przejechać kilka dziesiatków wiorst przez szereg wsi i nie spotkać żywej duszy, ludność bowiem albo wymarła, albo wywędrowała. Kirgizi i Sarci oczekują z trwogą głodną szarańczę ludzką, która niszczy wszystko na swojej drodze.

Prasa sowiecka donosi, że sowiety utworzyły specjalny fundusz dla głodnych, który będzie się znajdował pod kontrolą samych włościan. Jedna z niezliczonych odezw sowieckich zawiera między inn. następujący charakterystyczny ustęp: »Wszechrosyjski komitet niesienia pomocy głodującej ludności utworzony został z elementów, których przeszłość obarcza walka z komunizmem«. Inna znów odezwa w sprawie opałowej stwierdza: »Według wszelkich danych, republika stoi wobec nadzwyczaj ciężkiego kryzysu opałowego wobec alternatywy zupełnego paraliżu ruchu kolejowego. Mając tyle trudności, rząd sowietów mobilizuje dla różnych celów całą niemal ludność, wysyła ją pod przymusem do rąbania lasów, do zwózki drzewa, żywności i do całego szeregu innych robót przymusowych. Wszystko to jednak wobec ogromu potrzeb nie osiąga celu. Rosja znajduje się w **przededniu** niebywałego w dziejach **kataklizmu, grożącego jej zagładą.**

Wiedeńskie ukraińskie biuro prasowe donosi z Bukaresztu:

Według informacji osób, które przybyły z Ukrainy do Kiszyniowa, wszystkie drogi, prowadzące ku Dniestrowi, zawalone są setkami tysięcy głodnej ludności, ciągnącej z gubernij jekaterynosławskiej, chersońskiej i taurydzkiej. Gromady usiłowały w niektórych punktach

przekroczył Dniestr, zostały jednak powstrzymane przez władze rumuńskie.

Z Rygi donoszą, że rząd sowiecki wydał rozporządzenie, zakazujące wjazdu do Moskwy mieszkańcom głodujących gubernij. W guberniach tych panuje chaos. Czerezwyczajka zorganizowała specjalne oddziały, celem utrzymania porządku. — W okolicach Moskwy pojawili się koloniści niemieccy z nad Wołgi, którzy pragną wrócić do Niemiec.

Łotewska rada ministrów na ostatniem posiedzeniu postanowiła przyjść z pomocą głodującej Rosji. Ministrowie skarbu i spraw wewnętrznych otrzymali polecenie ustalenia wniosków w tej sprawie.

Minister spraw zagranicznych Łotwy, Meyerowicz, oświadczył, że położenie w Rosji jest tak poważne, że nie wiadomo, do czego ten stan doprowadzi. Wedle jego zdania, jest Rosja w stanie anarchji, a państwa sąsiednie uczyniłyby dobrze, gdyby przygotowały się na wszelkie ewentualności.

Paryż, 2 sierpnia (PAT). Dzienniki czeskie donoszą z Paryża, że wedle nadeszłych tam wiadomości, w okolicy Mitrzyca i Mińska miała wybuchnąć rewolta wśród wojsk czerwonych. Oddziały sowieckie, które wysłano przeciw zbuntowanym, odmówiły wystąpienia. Pożar powstania objął całą południową Rosję, szerzy się na całym Kubaniu, nad Donem i na południowym Kaukazie. Koło Twerk kozacy połączyli się z powstańcami, celem wspólnego przeciwstawienia się przeciw sowietom.

[illegible] Ztg. donosi, że w Petersburgu wybuchły rozruchy.

Paryż, 2 sierpnia. (PAT). W większej części Rosji został zaprowadzony stan oblężenia.

Praga, 2 sierpnia. (PAT). Czeskie biuro prasowe donosi z Rygi: »Associated Press« donosi, że rząd sowiecki przyjął warunki Hoovera w sprawie udzielenia głodującym w Rosji pomocy ze strony Stanów Zjednoczonych i zarządził już wypuszczenie na wolność amerykańskich obywateli, pozostających w Rosji w więzieniu. Do Rygi przybyła w przejeździe do Rosji dziennikarka amerykańska Harrisonowa i senator France.

Moskwa, 2 sierpnia. (PAT) Rada komisarzy ludowych udzieliła koncesji skandynawskiemu towarzystwu dla wykorzystania linji podmorskiej telegraficznej między Rosją, Danją, Japonją i Chinami.

Moskwa, 2 sierpnia. (PAT). Krassin zakomunikował, że **wobec głodu, panującego w Rosji, muszą być tamże dostarczone nasamprzód środki żywności.** W następnych dniach będą mogły być ukończone rokowania w sprawie pożyczki pieniężnej dla Rosji. W ostatnich czasach rząd sowiecki otrzymał wiele próśb w sprawie koncesyj na eksploatację lasów na Uralu i Syberji. Stoją tutaj na przeszkodzie trudności techniczne.

Moskwa, 2 sierpnia. (PAT). Komisarjat dla spraw żywnościowych oświadcza, że rząd sowiecki nie zwrócił się do Francji, ani też do Anglji z prośbą o pomoc. Mimo, **że położenie jest poważne, jednak że jest ono nie tak groźne**, jak donoszą o tem sprawozdawcy zachodnich dzienników w interesie kapitalizmu.

Sprawa irlandzka.

Dublin, 2 sierpnia (Havas). O'Brien, przedstawiciel sinfeinistów, konferował z de Valerą. Przypuszczają, że zawiezie on do Londynu odpowiedź gabinetu sinfeinistów.

Rzym, 2 sierpnia (PAT). Dzienniki londyńskie donoszą, że **król angielski interesuje się bardzo sprawą rychłego załatwienia kwestji irlandzkiej**, której rozwiązanie od wyjazdu de Valery natrafia na nowe trudności.

Rozbrojenia jeszcze nie będzie.

Paryż, 2 sierpnia (PAT). Jak donosi „N. Y. Tribune«, ambasador angielski i japoński zwrócili się do sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych **w sprawie przesunięcia terminu konferencji dla rozbrojeń.** Jak się zdaje, rząd Stanów Zjednoczonych będzie zmuszony odroczyć tę konferencję do wiosny.

Horsea, 2 sierpnia (PAT). Konferencja waszyngtońska, według ostatnich wiadomości z Ameryki, ma ulec odroczeniu, gdyż Japonja wskutek trudności, jakie się ostatnio wyłoniły, zażądała jej odroczenia. Do tego stanowiska miała się Anglja przyłączyć. Podobno powodem trudności był stosunek Meksyku do konferencji, nadto politycy japońscy muszą naradzić się in pleno co do wielu kwestyj, do których rozwiązania delegacja japońska nie miała pełnomocnictw. Anglja znów pragnie, uzgodnić swoje stanowisko w zupełności ze stanowiskiem dominjów, chce nadto, by konferencja waszyngtońska przeprowadzoną została bez żadnych trudności i rozbicia zdań.

Londyn, 2 sierpnia. (Havas). „Morning Post" donosi z Waszyngtonu, że **rząd Stanów Zjednoczonych odrzucił projekt Anglji w sprawie odbycia konferencji wstępnej przed konferencją w sprawie rozbrojeń.**

Paryż, 2 sierpnia (PAT). (Wied. B kor.). Według doniesień z Nowego Jorku, prezydent Harding stoi na stanowisku, że **zwołanie przedwstępnej konferencji w sprawie Oceanu Spokojnego nie jest wskazane.** Tego rodzaju konferencja uprzedziłaby wynik konferencji waszyngtońskiej, w której mają wziąć udział wszystkie państwa.

Sprawy grecko-tureckie.

ATENY, 2 sierpnia. (Havas). **Cziczerin zawiadomił rząd grecki**, że mając na względzie, iż Rosja nie znajduje się na stopie wojennej z Grecją, zwalnia dwa zatrzymane parowce greckie a wzamian za to domaga się zwrotu dwóch parowców rosyjskich.

KONSTANTYNOPOL, 2 sierpnia. (Havas) Zgromadzenie narodowe ratyfikowało **traktat rosyjsko-turecki**, zawarty w marcu 1921 r.

KONSTANTYNOPOL, 2 sierpnia. (Havas). Operacje wojenne ograniczają się do poszczególnych potyczek. Skrzydła, znajdujące się na północ od Brussy i na południe od Usyaku, połączyły się pod Kutahją.

Paryż, 2 sierpnia. (Havas). »Journal« uważa za nieprawdopodobne, aby **Turcja i Grecja wniosły prośbę do Rady najwyższej o pośrednictwo.**

Paryż, 2 sierpnia. (Havas). Według doniesień ateńskich dzienników, król Konstanty przybył do Eski Szehir. Zdaje się, że Gunaris powróci do Smyrny. Dzienniki utrzymują, że Gunaris za dwa tygodnie zamierza wyjechać do Londynu i Paryża, aby tam reprezentować interesy greckie. **Spodziewają się również,** że poruszy on **kwestję obsadzenia Konstantynopola przez Grecję.**

Konstantynopol, 2 sierpnia. (Havas). Flota grecka ostrzeliwała 30 lipca port Sinope.

Paryż, 2 sierpnia (Havas). Komunikat turecki donosi, że **trzydniowe walki pod Said Chasi zakończyły się zwycięstwem Turków.** Grecy stracili 4 do 5 tysięcy zabitych, oprócz tego Turcy wzięli do niewoli 5 tysięcy jeńców i wiele materjału wojennego.

Agitacja wszechniemców austrjackich

Wiedeń, 2 sierpnia. (PAT). Wszechniemiecka partja zapowiedziała na dzień 31 sierpnia **»Dzień składek« na rzecz ofiar górnośląskich.** Wobec tego poselstwo polskie w Wiedniu wyraziło zdziwienie, że rząd austrjacki, tak ubogi w środki pieniężne, znajduje fundusze na cele natury politycznej. Na to oświadczył kanclerz sekretarzowi poselstwa, iż akcja ta będzie miała **charakter jedynie partyjno-prywatny** i zapewnił, że rząd austrjacki przedsięwziął wszystkie środki, by zapobiec ewentualnym atakom pod adresem Polski. Akcja ograniczy się jedynie do zbiórek i składek.

O granicę czesko-węgierską.

Berno Morawskie, 2 sierpnia. (PAT). Onegdaj odbyło się tu posiedzenie czesko-węgierskiej komisji, mającej ustalić ostatecznie granicę między Czechosłowacją a Węgrami. **Delegaci węgierscy żądali pewnych korektur granic,** czemu sprzeciwili się delegaci czescy. W posiedzeniu brali udział także przedstawiciele Francji, Anglji i Japonji.

Della Toretta o polityce włoskiej.

Wiedeń, 2 sierpnia. (PAT). »Neue Fr. Presse« donosi z Rzymu pod datą 31 lipca, iż della Toretta złożył wczoraj w komisji zagranicznej oświadczenie w sprawie polityki zagranicznej i stwierdził, że włoska polityka zagraniczna przedstawia w zasadzie interesy gospodarcze i że ta zasada tyczy się tak Adrjatyku, jak i wschodu, gdzie program musi pozostać niezmieniony, podczas gdy mogą się zmienić metody. Co się tyczy Albanji, to Włochy liczą na poddanych albańskich. Gdyby jednakże sprawa ta była poruszaną, to wtenczas musi być załatwiona w myśl włoskich interesów, jak to już zostało przez sprzymierzeńców uznane. **W kwestji Górnego Śląska oświadczył, że w oczekiwaniu decyzji w tej sprawie, nie może wchodzić w bliższe szczegóły.** W komisji odpowiedział Bonomi na ataki narodowców, broniąc na podstawie urzędowych dokumentów swojego stanowiska, jako ministra wojny w kwestji Rjeki.

Konwencja państw nadbałtyckich.

Ryga, 2 sierpnia (PAT). Została tu podpisana łotewsko-estońska konwencja kolejowa.

Ryga, 2 sierpnia (PAT). Rząd łotewski wysłał do rządu litewskiego zaproszenie na konferencję w sprawie zawarcia łotewsko-litewskiej konwencji kolejowej.

Ryga, 2 sierpnia (PAT). Premjer łotewski Mejerowicz wrócił z konferencji z Helsingforsu.

Odjazd posła polskiego do Moskwy.

Warszawa, 2 sierpnia. (PAT). Wczoraj o godzinie 12 w nocy odjechał do Moskwy poseł polski, Tytus Filipowicz, wraz z całym personalem poselstwa. Odjeżdżających pożegnał na dworcu minister spraw zagranicznych, p. Skirmunt, w otoczeniu urzędników ministerstwa. Z ciała dyplomatycznego przybyło na pożegnanie poselstwo japońskie w pełnym składzie z p. Kawakami na czele.

WARSZAWA, 2 sierpnia. (Tel. wł.) Wczoraj wyjechał do Moskwy **personal konsulatu polskiego** w następującym składzie: Konsul jeneralny Kwiatkowski, Konsul I. kl. Himelstjerna, konsul II. kl. Baczyński i sekretarz konsularny Grabiński.

Warszawa, 2 sierpnia. (PAT). Wobec zamieszczonej w „Przeglądzie Wieczornym" z dnia 29 lipca br. wzmianki pod tytułem: „Nowi konsulowie polscy" tej treści, że pan Włodzimierz Kwiatkowski powołany został na konsula generalnego Rzeczypospolitej polskiej na terenie Rosji sowieckiej, zaś p. Bronisław Baczyński na stanowisko konsula drugiej klasy w Moskwie, ministerstwo spraw zagranicznych zawiadamia, że wiadomość ta nie jest ścisła. Powyższe określenie kompetencyj terytorjalnych, zarówno jak i nominacji na kierowników konsularnych w Rosji mogłoby nastąpić dopiero po zawarciu konwencji konsularnej z rządem sowieckim. Obecnie zaś nominacje sprowadzają się do zamianowania p. Kwiatkowskiego kierownikiem wydziału konsularnego w poselstwie Rzeczypospolitej polskiej w Moskwie, zaś konsula drugiej klasy p. Baczyńskiego jednym z jego pomocników.

ZMIANY W SEJM. ORDYNACJI WYBORCZEJ.

Z Warszawy donoszą: Rada ministrów ukończyła rozpatrywanie ordynacji wyborczej do Sejmu, wprowadzając do projektu, opracowanego przez min. spr. wewn. duże zasadnicze zmiany. Usunięto zupełnie od akcji przeprowadzania wyborów czynnik sądowy, powierzając ją wyłącznie władzom administracyjnym. Następnie skreślono zasadę ruchomej ilości posłów w każdym okręgu w zależności od liczby głosujących i określono liczbę posłów z całego państwa na 360. Podział na okręgi nie został zmieniony.

WYBÓR SEJMOWYCH REFERENTÓW BUDŻETU.

Na ostatniem posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej, na wniosek posła Bryzka, dokonano wyboru referentów poszczególnych działów budżetu państwowego.

Wybór dał wynik następujący: referentem działu: naczelnik państwa — Kowalczuk. Sejm Dreszer. Kontrola państwa Miedziński, rada ministrów Kowalczuk, ministerjum spraw zagranicznych Buzek, ministerjum spraw wojskowych Czetwertyński, ministerjum spraw wewnętrznych Wojdaliński, skarbu Koliszer, sprawiedliwości Loewenstein, przemysł i handel Wróblewski, kolei Moraczewski, rolnictwa Gawlikowski, wyznań i oświaty Woźnicki, poczt i tel. Koliszer, aprowizacji Piechota, zdrowia Rottermund, sztuki Woźnicki, robót publicznych **Kędzior, pracy Zagórski, główny urząd likwidacyjny** Diamand, główny urząd ziemski Starzyński, ministerjum b. dzielnicy pruskiej Thomas, dział ogólny Osiecki.

Następne posiedzenie komisji odbędzie się d. 25 sierpnia, na którem pos. Diamand referować będzie budżet główn. urzędu ziemskiego.

POSEŁ KIERNIK PREZESEM GŁ. URZ. ZIEM.

WARSZAWA, 2 sierpnia. (Tel. wł.) Jak już donosiliśmy, prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego **mianowany został poseł** Kiernik (P. S. L.). Poseł Kiernik z dniem wczorajszym objął urzędowanie.

GDAŃSK PODSTAWĄ OPERACYJNĄ FLOTY ANGIELSKIEJ.

PARYŻ, (E. E. Radio) Prasa francuska poświęca uwagę kwestji Gdańska i jego stosunku do Anglji. Ostatnie ruchy marynarki angielskiej i szereg zarządzeń admiralicji angielskiej kazałyby **przypuszczać, że Gdańsk będzie stanowił podstawę operacyjną floty angielskiej.** Kwestja ta stoi w związku z kwestją transportów wojskowych odnośnie do Niemiec. Liga Narodów dała Anglji mandat, upoważniający Anglję do poczynienia kroków, mogących mieć dla niej duże znaczenie polityczne. Anglja baczną uwagę zwraca na Bałtyk.

NASTROJE NA LITWIE.

Wilno, 2 sierpnia. (PAT). Z Kowna donoszą, że w wielu miastach litewskich istnieją **jaczejki komunistyczne,** rozrzucające literaturę bolszewicką, drukowaną w językach polskim i litewskim.

Wilno, 2 sierpnia. (PAT). Rząd kowieński tworzy w okolicach Kowna **zbrojne organizacje ludności cywilnej** pod nazwą straży obywatelskiej.

Wilno, 2 sierpnia. (E. E.) Z lakonicznych wiadomości, jakie ukazały się w prasie litewskiej widać, że pierwsze posiedzenie rady miejskiej miasta Kowna było poświęcone głównie dyskusji **nad kwestją używania w czasie obrad języków obcych.** Frakcja polska oświadczyła, że nie rozumie tego, co mówi prezydjum. Po dłuższej dyskusji uchwalono, że prezydjum będzie miało tłumacza języka polskiego, natomiast frakcja polska wybierze z pośród siebie tłumacza języka litewskiego i innych języków. Z powodu niedojścia do porozumienia w sprawie reprezentacji klubów prezydjum odłożyło wybory do zarządu do następnego posiedzenia.

PRZERWANIE ROKOWAŃ Z LITWĄ.

Dowiadujemy się z wiarogodnego źródła, że pp. Naruszewicz i Miłosz złożyli p. Hymansowi **odpowiedź rządu litewskiego, którą p. Hymans uznał za niezadawalającą.** Wobec tego p. Hymans nie wzywa obecnie delegacji polskiej do Brukseli, ma on wszakże nadzieję, że uda mu się je wznowić w końcu sierpnia w Genewie.

Z zamiarami temi w ścisłym związku pozostaje wyjazd płk. Chardigny do Kowna i Warszawy.

ROCZNICA 6 SIERPNIA.

Wilno, 2 sierpnia. (PAT). Utworzył się tutaj komitet obchodu rocznicy 6 sierpnia z p. Aleksandrem Chomińskim, jako prezesem i prof. Fryderykiem Ruszczycem, jako wiceprezesem na czele. Honorowymi prezesami komitetu są: jen. Żeligowski i biskup Bandurski. Niezależnie od tego do komitetu wchodzą jenerałowie: Konarzewski i Mokrzecki, rektor uniwersytetu prof. Siedlecki, prezydent miasta Bańkowski i pułkownicy Dubalski i Tatarzewski.

Łotwa a Rosja sowiecka.

Ryga, 2 sierpnia. (E. E.) Odbyło się tu uroczyste otwarcie wystawy międzynarodowej. — Obecny był cały szereg przedstawicieli dyplomatycznych. W czasie otwarcia po przemówieniu posła Rosji sowieckiej w Rydze Haneckiego, który podkreślił znaczenie wystawy dla przemysłu łotewskiego, odbyła się **manifestacja na cześć Rosji sowieckiej.** Prezes wystawy odpowiadając Haneckiemu, wzniósł okrzyk na cześć sąsiedniego mocarstwa, Rosji sowieckiej, z którą Łotwa żyć musi w bliskich stosunkach oraz na cześć przedstawiciela tego mocarstwa, posła Haneckiego.

Pogróżki Trockiego.

Gdańsk, 2 sierpnia. (PAT). Donoszą tu z Kopenhagi, że Trocki na posiedzeniu centralnego komitetu w Moskwie wygłosił mowę, zapowiadając **wojnę z Europą, a przedewszystkiem Polską.** Najbliższa przyszłość pokaże, że polityka pojednawcza Lenina jest urojeniem. Kapitalizm europejski nigdy nie przyjdzie Rosji z pomocą. Jedynem dla Rosji wyjściem jest wziąć siłą to, czego inną drogą nie można dostać, w pierwszym rzędzie odnosi się to do Polski.

W sprawie tranzytu do Prus wschodnich

Warszawa, 2 sierpnia. (PAT). W czasie najbliższym ma nastąpić ratyfikacja konwencji, podpisanej w Paryżu w dniu 21 kwietnia br., na mocy której rząd polski w imieniu własnem oraz w imieniu wolnego miasta Gdańska zobowiązuje się utrzymywać stały komisarjat tranzitowy między Prusami wschodniemi a resztą Niemiec przez obszar byłej dzielnicy pruskiej oraz przez obszar gdański. Dlaześrodkowania wszystkich spraw z tem związanych w jednym organie, minister spraw zagranicznych polecił utworzyć przy ministerstwie spraw zagranicznych komitet tranzitowy, pod dyrektywą ministerstwa spraw zagranicznych, z udziałem przedstawicieli ministerstwa kolejowego, spraw wewnętrznych, robót publicznych, skarbu oraz poczt i telegrafów. Na przewodniczącego komitetu tranzitowego wybrano p. Kazimierza Olszowskiego.

Uroczysty obchód 5 sierpnia.

Z Warszawy donoszą.

W dniu 5 sierpnia 1921 roku przypada 57-ma rocznica stracenia dyktatora rządu powstańczego z roku 1863—1864, jenerała Romualda Traugutta, oraz czterech ostatnich wybitnych działaczów w rządzie narodowym: Jana Jeziorańskiego, Rafała Krajewskiego, Józefa Toczyskiego i Romana Żulińskiego. Pragnąc uczcić pamięć bohaterów, których praca, śmierć ofiarna lub męka Sybiru stały się posiewem czynu orężnego następnych pokoleń, Naczelnik państwa i wódz naczelny postanowił w tym dniu udekorować orderem wojskowym »Virtuti militari« przedstawionych do odznaczenia weteranów z roku 1863. Jednocześnie pragnąc, aby przedstawiciele polskiego ruchu zbrojnego z okresu wielkiej wojny mieli możność wystąpienia w tym dniu przed tymi, którzy byli dla nich wzorem poświęcenia dla sprawy narodowej. Naczelnik państwa i wódz naczelny postanowił powołać do udziału w obchodzie przedstawicieli grup legjonowej, wschodniej i zachodniej, którzy po raz ostatni wystąpią, jako odrębne grupy.

W wykonaniu rozkazu Naczelnika państwa, dzień 5 sierpnia 1921 roku wolny będzie od zajęć, **we wszystkich garnizonach** urządzone będą parady i pogadanki dla żołnierzy, wyjaśniające im znaczenie samodzielnego czynu zbrojnego polskiego w ciągu dziejów porozbiorowych.

W Warszawie obchód 5 sierpnia rozpocznie się o godzinie 10 mszą św. polową. Po mszy nastąpi udekorowanie weteranów, którzy po dekoracji przejdą przed Naczelnikiem państwa i wodzem naczelnym. W obchodzie wezmą udział ponadto przedstawiciele grup. legjonowej (I. i II. bryg. leg. pol.), wschodniej 1, 2 i 3 (korpus dyw. jenerała Żeligowskiego) i zachodniej (I. arm. jen. Hallera, murmańczycy, dyw. syberyjska), w liczbie po 80 osób w każdej z trzech grup. Reprezentacje te przejdą według starszeństwa szarż przed Naczelnikiem państwa i naczelnym wodzem.

Cały obchód będzie niezwykłą uroczystością wojskową, łączącą nicią tradycji współczesnego żołnierza z jego wielkimi poprzednikami

KRONIKA.

Kraków, 2 sierpnia.

Z NIEDZIELI. Niedziela wczorajsza nie ustępowała pod względem upału niższym rangą dniom poprzedniego tygodnia. Znęcający się nad nami skwar nie chciał pójść za przykładem Genesis i nie odpoczął dnia siódmego... Dlatego też mieszkańcy Krakowa kryli się w cieniu lip, handelków, kawiarń i kasztanów przed słonecznym żarem. Dopiero po południu tłumy wyległy na planty, na Błonia, Sikornik, Bielany, Panieńskie i nad Wisłę. Zwłaszcza Wisła nęciła chłodem swych wód licznych amatorów kąpieli. Wśród kąpiących się lawirowały zręcznie zwinne łodzie naszych dzielnych wioślarzy i uroczych wioślarek. Należy podnieść z uznaniem, że sympatyczny ten sport rozwija się u nas w ostatnich czasach nadspodziewanie dobrze.

Dalsze spacery miały także zwolenników. Nawet Ojców miał krakowskich gości, którzy nadjechali samochodami lub też nadciągnęli piechotą, marząc o tej chwili, gdy zdobędziemy się na połączenie tramwajowe Krakowa z tą najpiękniejszą jego podmiejską miejscowością.

Wieczorem tłumy zaległy tarasy kawiarń u wylotu ul. Karmelickiej i na plantach. W »Bagateli« żegnano sympatyczny zespół artystów warszawskich z niepoównanym p. Hanuszem na czele. Kraków radby ich jak najrychlej widzieć znów u siebie.

Wczoraj w nocy, po bardzo upalnym dniu, obniżyła się po godzinie 12 temperatura na 19 stopni C.

BUDŻET M. KRAKOWA. Jutro we środę o godz. 5 po południu odbędzie się ostatnie posiedzenie komisji budżetowej w krakowskim magistracie, na którem załatwiony zostanie budżet zakładów i przedsiębiorstw m. za rok 1921.

WYJAZD MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH. Minister spraw wewnętrznych p. Raczkiewicz wyjeżdża w tych dniach na objazd inspekcyjny do Małopolski.

W SPRAWIE SPRZEDAŻY CUKRU ZA LIPIEC. Magistrat podaje do wiadomości, że sklepy rejonowe i konsumy bezpośrednio aprowizowane, są obowiązane wydawać na legitymacje przy sprzedaży normalnych racyj cukru za lipiec, która się rozpocznie od czwartku dnia 4 sierpnia br. po 300 gr. cukru białego grysikowego i po 100 gr. cukru kostkowego na osobę po ustanowionych cenach, tj. po 93 mk. za 1 kg. (37·20 mk. za 400 gr.) bez względu na rodzaj wydanego cukru.

ZGŁOSZENIA O DEPUTATY ROBOTNICZE. Magistrat wzywa właścicieli i kierowników zakładów przemysłowych, **przedsiębiorstw robót publicznych i zakładów użyteczności publicznej,** aby celem uzyskania przydziału dodatkowych racyj żywności dla robotników za miesiąc wrzesień 1921, przedłożyli w wydziale IIIc magistratu w dniach 2, 3, 4 i 5 sierpnia br. odpowiednio potwierdzone zgłoszenia imienne, zatrudnionego w nich personalu robotniczego względnie zmian, jakie od ostatniego zgłoszenia zaszły w tymże personalu wskutek ubytku i przybytku pracujących.

WALKA Z LICHWĄ. Organa urzędu walki z lichwą w Krakowie skonfiskowały w restauracji Suskiego przy pl. Dominikańskim większe ilości papierosów monopolowych oraz domowej roboty, znaczną partję tytoniu, a nadto większy zapas cygarniczek. Przedmioty te personal restauracyjny sprzedawał po lichwiarskich cenach.

PRZYJMOWANIE OCHOTNIKÓW-FACHOWCÓW. Ze względu na ogólny brak fachowców (rzemieślników) oraz sił kancelaryjnych, minister wojny zezwolił przyjmować do wojska w charakterze ochotników, tych, z pośród bezterminowo urlopowanych szeregowych, którzy należą do rocznika 1892—1900 włącznie, o ile zgłoszą oni chęć ponownego wstąpienia do wojska i posiadają kwalifikacje jako rzemieślnicy względnie pisarze. Przyjmowanie tego rodzaju ochotników ma być zakończone z dniem 1 września br.

W SPRAWIE DOSTARCZENIA MIESZKAŃ DLA URZĘDNIKÓW WOJEWÓDZKICH. Z powodu utworzenia z dniem 1 września br. województwa krakowskiego przybędzie do naszego miasta stu kilkudziesięciu urzędników, którym władze muszą zabezpieczyć mieszkania. Jednak wobec zupełnego braku mieszkań wolnych poczyniono starania u władz wojskowych i cywilnych o opróżnienie budynków zarekwirowanych w swoim czasie na cele wojskowe, względnie dla urzędów cywilnych. Jakkolwiek władze wojskowe idą w tym kierunku bardzo na rękę, jednak wobec braku wolnych budynków wojskowych, opróżnienie budynków zarekwirowanych nie może nastąpić przed 1 września, tak, iż zachodzi konieczna potrzeba wyszukania dla urzędników wojewódzkich tymczasowego innego pomieszczenia. Nie chcąc uciekać się do takiego środka, jakim jest przymusowa rekwizycja mieszkań prywatnych, jeneralny delegat rządu, jako wojewoda krakowski zwraca się do tych mieszkańców Krakowa z apelem, którzy posiadają obszerniejsze mieszkania, aby dobrowolnie zaofiarowali za opłatą odpowiedniego czynszu pojedyncze ubikacje, na tymczasowe pomieszczenie urzędników wojewódzkich. Zgłoszenia ofiarowanych na ten cel pokoi przyjmuje do dnia 10 bm. starostwo krakowskie (biuro Nr. 5). Jak się dowiadujemy, gdyby tą drogą nie uzyskano potrzebnych ilości pokoi, zostanie zarządzona rekwizycja wszystkich ubikacyj niezbędnych, których przymusowe zajęcie dopuszczalne jest w myśl postanowień ustawy z 21 listopada 1919 r.

ZWINIĘCIE POCZT POLOWYCH. Biuro prasowe ministerstwa wojny komunikuje, że 30 lipca zwinięte zostały wszystkie poczty polowe.

MIANOWANIE PROF. AL. BOSSOWSKIEGO. Naczelnik państwa zamianował tytularnego profesora Uniw. Jag. dr Aleksandra Bossowskiego rzeczywistym nadzwyczajnym profesorem chirurgji w Uniwersytecie Jagiellońskim.

W profesorze Aleksandrze Bossowskim zyskuje wydział lekarski drugą, obok prof. Rutkowskiego, który jest zarazem dyrektorem kliniki chirurgicznej, wytrawną i stałą, fachową siłę w zakresie chirurgji. Dr Aleks. Bossowski pracował wprawdzie na wydziale lekarskim od długiego szeregu lat, zrazu jako asystent, później jako prof. tytularny chirurgji, obecna nominacja jego normuje jednak stały jego stosunek do Uniwersytetu, na czem zyska niewątpliwie wiedza i nauka w tak ważnej specjalności, jak chirurgja.

DLA SZKÓŁ POLSKICH NA OKUPACJI CZESKIEJ. Komitet szkolny we Frysztacie nadsyła nam następującą odezwę:

Polska szkoła ludowa i wydziałowa we Frysztacie liczyła w ubiegłym roku szkolnym około 640 dzieci, przeważnie robotniczych. Szkołę tą utrzymywał Gł. Zarząd Macierzy szkolnej wspólnie z miejscowym Komitetem rodzicielskim. Wszelkie zabiegi Komitetu rodzicielskiego o ponowne przyjęcie tej szkoły na etat gminny względnie państwowy spełzły na niczem. Słyszymy wprawdzie, że rząd czeski obejmie szkołę ludową, ale polskiej wydziałówki, jedynej pod zaborem czeskim, żadną miarą przyjąć nie chce.

Wszelkiemi sposobami starają się zniszczyć Czesi szkolnictwo polskie i nie przebierają w środkach. Rzeczy to, niejednokrotnie już w prasie szeroko omawiane i nader niebezpieczne dla naszego narodowego stanu posiadania. Jednym słowem dla Polaka w Czechosłowaczyźnie nie ma żadnych praw, jakie [illegible] w państwie konstytucyjnem i republikańskiem należą. Cała polityka czeska zmierza do tego, aby pognębić szkolnictwo polskie, a rozwinąć tylko swoje i jak najszybciej wynarodowić ludność polską.

Jako strona krzywdzona musimy bronić się z całą energją i wszelkiemi środkami, jakie nam stoją do dyspozycji. W tej akcji samobronnej nie może braknąć nikogo. Nie wzdragajmy się tedy przed żadną ofiarą i dla obrony naszego stanu posiadania narodowego na kresach nieśmy ofiary na szkolnictwo polskie w zaborze czeskim, aby cośkolwiek rozjaśnić mroki niepewnej przyszłości.

Szkoła wydziałowa we Frysztacie nie jest przeznaczona tylko dla naszego miasta, ale i dla wsi okolicznych. Szkołę tą trzeba wyposażyć w środki naukowe, bibljotekę szkolną dla dzieci, a co najważniejsze, zakupić dla niej cały szereg podręczników dla dzieci ubogich. Przy dzisiejszym stanie niebywałego podniesienia cen księgarskich, jest to kwestja nader pilna.

Podpisany Komitet rodzicielski widzi się wobec tego zmuszonym uciec się do ofiarności publicznej i uprasza o łaskawe poparcie powyższej akcji, zmierzającej w tym kierunku, by w drodze składek zebrać potrzebne fundusze. — Komitet rodzicielski: Prezes Szotek Antoni, sekretarz: Bem.

Łaskawe datki uprasza się składać: z Czechosłowacji: w Banku rolniczym we Frysztacie; z Polski do redakcyj czasopism względnie do Banku Małopolskiego w Krakowie.

PODATEK PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH. Ogólny wiec manifestacyjny pracowników państwowych wszystkich resortów i kategoryj służbowych, odbyty we Lwowie 23 lipca 1921, przy współudziale olbrzymiej ilości delegatów z całej Małopolski, ustaliwszy postulaty ogółu pracowników państwowych co do projektu ustaw zasadniczych, co do beznadziejnego położenia i rażącego pokrzywdzenia pracowników Małopolski, uchwalił celem zdobycia funduszów niezbędnych dla wywalczenia tych postulatów jednorazowy podatek jednolity dla wszystkich bez wyjątku pracowników państwowych Małopolski po 50 marek, płatny natychmiast.

Prezydjum, sekretarjat oraz Komitet wykonawczy wiecu wzywa więc wszystkich kolegów (koleżanki), ażeby podatek ten jednorazowy w dobrze zrozumianym wspólnym interesie i koniecznej solidarności dobrowolnie złożyli.

Kolegom miejscowym zostały przesłane odpowiednie listy wpłat w krótkiej drodze, główniejszym centrom zamiejscowym przez pocztę ze stosownem pouczeniem. O ile list tych gdziekolwiek nie doręczono zgłoszą się to nie miejscowi koledzy do Gł. Urzędu zbiorczego. Koledzy zamiejscowi zaś sami zechcą przyjąć na siebie przeprowadzenie zbiórki za listami w dwóch okazach i bezzwłoczne przesłanie gotówki oraz jednej listy do tegoż Urzędu.

Główny urząd zbiorczy podatku mieści się we Lwowie w kuchni wojennej pracowników państwowych w pasażu Mikolascha, tamże wszelkie wyjaśnienia. Adres dla przesyłek pocztowych: M. Makowiecki, kuchnia wojenna, pasaż Mikolascha we Lwowie. — Przezwłoczne wykonanie wskazane zasadą »w jedności siła«. — Prezydjum, sekretarjat i Komitet wykonawczy wiecu: Inż. Dziesławski, Podwyszyński, Bylczyński, Orzech, Bratkowski, Hnapik, Potencki, Polakowski, Mozgała, Horwath, Makowiecki.

UROCZYSTE POŻEGNANIE TEATRU POWSZECHNEGO. W niedzielę o godz. 12 w południe zebrał się na pięknie przybranej scenie cały personal artystyczny teatru Powszechnego, orkiestra, chór i personal techniczny celem pożegnania teatru, dyrektora i kolegów. Najpierw przemówił dyr. Wiśniowski, zaznaczając z bólem, że placówka kulturalna i socjalna po 20 latach przestaje istnieć. Podziękowawszy za sumienną pracę wszystkim współpracownikom, życzył im powodzenia i rozwoju artystycznego dla dobra sztuki polskiej. Imieniem artystów przemówił reżyser Korecki, żegnając dyrektora i dziękując mu serdecznie nietylko za pracę około prowadzenia teatru, ale i za to ciepło rodzinne, które umiał rozniecić wśród personalu. Wkońcu dyrektorowi wręczono piękny wieniec pamiątkowy. Podczas uroczystego pożegnania nastrój był bardzo serdeczny.

»WESOŁA CZWÓRKA« W »BAGATELI«. Dziś, tj. we wtorek 2 bm. o godz. ½9 wieczór drugie przedstawienie zespołu lwowskiego. Wczorajsza premjera w »Bagateli« była sensacją dla Krakowian. Występy gościnne »Czwórki« mają w Krakowie zapewnione powodzenie.

OPERETKA W »NOWOŚCIACH«. Dziś we wtorek i następnych dni tygodnia »Gejsza«, która cieszy się wielkiem powodzeniem. Dyryguje nowoangażowany kapelmistrz warszawskiego teatru »Qui Pro Quo« p. Kazimierz Meyerhold. W roli Wim-Haja wystąpi p. Eugenjusz Koszutski. Bilety u Rudnickiego. Lin. A-B.

SPRZENIEWIERZENIE. Aresztowano w Krakowie Stanisławę Gosławską, lat 19, pod zarzutem kradzieży większej gotówki na szkodę Jana Kwiatkowskiego, właściciela składu węgla przy ul. Zwierzynieckiej l. 19, gdzie Gosławska była zajęta jako kasjerka.

ARESZTOWANIE GIEŁDZIARZA. Z polecenia delegata ministerstwa handlu aresztowano w Krakowie Jakóba Halberstadta, bankiera, zamieszkałego przy ul. Zielonej 28. Jak już swojego czasu donosiliśmy, Halberstadt z powodu nieuzyskania pozwolenia na prowadzenie kantoru wymiany, otrzymał nakaz zamknięcia swego przedsiębiorstwa do dnia 4 lipca br. Obecnie aresztowanie nastąpiło z powodu malwersacyj giełdowych, ponieważ mimo zamknięcia kantoru Halberstadt uprawiał w dalszym ciągu bezprawnie interesa giełdowe.

»JEDWABNA« TOKARKA. Firma Salomon Langer przy ul. Grodzkiej w Krakowie sprowadziła w marcu br. ponad 200 kg. towarów jedwabnych, nie uzyskawszy na przywóz potrzebnych zezwoleń. Dochodzenia wykazały, że powyższą przesyłkę ocliła firma spedycyjna »Cracovia« na pozwolenie, opiewające na nazwisko niejakiego Kochnera z Nowego Sącza. Pozwolenie to, jak stwierdzono z odpisu nadesłanego z Warszawy, wydano Kochnerowi nie na jedwab, lecz na tokarnię. W jaki sposób zdołano oclić jedwab, gdy pozwolenie wydane było na sprowadzenie tokarni, wykaże śledztwo.

UJĘCIE ZNANEGO ZŁODZIEJA. Wczoraj przytrzymała policja w Podgórzu znanego złodzieja Teodora Dunaj, który ukrywał się od dłuższego czasu pod fałszywem nazwiskiem Stanisława Lasonia.

ZA WSZCZĘCIE BÓJKI I AWANTURY w domu przy ul. Estery 13 w Krakowie aresztowano Józefa Kulaka, lat 51, stróża tego domu oraz Pawła Dobosza, lat 34.

FAŁSZYWY LEKARZ. Policja krakowska aresztowała onegdaj Edwarda Gonorkę, lat 21, szeregowca, który podawał się za kapitana-lekarza.

Z kraju i ze świata.

ZJAZD WOJSKOWY W WARSZAWIE. Tel. z Warszawy. Jutro i pojutrze odbywać się tu będzie zjazd sprawozdawczy Naczelnego Polskiego Komitetu Wojskowego, połączony ze zjazdem uczestników byłych formacyj wschodnich.

KARACHAN W WARSZAWIE. Poselstwo sowieckie z p. Karachanem na czele przyjeżdża do Warszawy dnia 3 sierpnia w godzinach południowych. — Urząd mieszkaniowy magistratu Warszawy **otrzymał** z ministerstwa spraw zagranicznych **zawiadomienie,** iż przeznaczony dla **sowieckiego poselstwa hotel** Rzymski ma być opróżniony **w przeciągu** 48 godzin. Znajdujący się między innemi **w hotelu Rzymskim** główny urząd polskiego Czerwonego Krzyża będzie przesiedlony do hotelu Pretorja przy ul. Zielonej.

DYREKTOR P. A. T'a. »Naród« donosi: W prasie endeckiej od kilku dni pokutuje wiadomość, jakoby dyrektorem Polskiej Agencji Telegraficznej był p. Wacław Oryng. Jest to świadome wprowadzenie w błąd opinji publicznej, jak wiadomo bowiem, od połowy lipca br. na stanowisko dyrektora P. A. T'a powołany został p. Piotr Górecki, który też objął urzędowanie. P. Wacław Oryng został natomiast mianowany w tymże czasie głównym redaktorem w P. A. T. i, wobec odwołania go na stanowisko jeneralnego sekretarza konsulatu polskiego w Moskwie, przerwał urzędowanie w Polskiej Agencji Telegraficznej.

SĄD OBYWATELSKI O ROLI JEN. NIESIOŁOWSKIEGO W PANAMIE RYŻOWEJ. Z Warszawy donoszą: Sąd obywatelski, złożony z wyższych wojskowych i prawników, zawyrokował, że jen. Jan Niesiołowski, nie działając zresztą z chęcią zysku, dopuścił się w czasie swego urzędowania czynów sprzecznych z interesem państwa, lekceważąc go pod wpływem swych znajomych. Chodzi tu o afery ryżowe osławionego Banku Kupiectwa Polskiego, który był dostawcą min. spraw wojsk. Sprawę tę podniósł na łamach warszawskiego »Narodu« poseł Anusz, stawiając jen. Niesiołowskiemu poważne zarzuty. Jednocześnie urzędowy sąd honorowy dla jenerałów w tej samej

sprawie uznał, że w postępowaniu jen. Niesiołowskiego nie ma cech, uchybiających godności stanu oficerskiego i polecił mu wytoczyć posłowi Anuszowi sprawę o obelgę przed sąd cywilny.

ZAKOŃCZENIE KURSU SZKOŁY POLICYJNEJ. Dnia 31 lipca w Warszawie w obecności marszałka Sejmu Trąmpczyńskiego, ministra sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz wiceministrów Michaelisa i Kuczyńskiego odbył się akt zakończenia piątego kursu głównej szkoły policyjnej.

ZJAZD ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W WARSZAWIE. Od soboty odbywa się w Warszawie zjazd delegatów związków zawodowych pracowników kolejowych Rzeczypospolitej polskiej.

ZJAZD KOLEJARZY. W Warszawie rozpoczął się w sobotę IV zjazd Związku zawodowego pracowników kolejowych Rzplitej. Pierwszy dzień obrad nie tylko nie załatwił żadnego materjalnego punktu porządku dziennego, ale nawet nie doprowadził do końca wyboru prezydjum. W głosowaniach zarysowały się trzy kierunki: lewica, rozporządzająca 84 głosami, niezdecydowane centrum — 50 głosów i prawica — 130 głosów.

STRAJK W ZAKŁADACH AMUNICYJNYCH. Tel. z Warszawy. Onegdaj zastrajkowali robotnicy zakładów amunicyjnych spółki akc. »Pocisk«.

ZWROT WYWIEZIONYCH PRZEZ NIEMCÓW PRZEDMIOTÓW. Poszukiwanie przedmiotów wywiezionych z Polski przez Niemców jest przez nich utrudniane. dotychczas odnaleziono 86 sztuk dzwonów, z tej liczby 73 dzwony wagi 22153 kilogramów w pierwszej połowie sierpnia zostaną wysłane do Warszawy, pozatem z 71 motorów, zabranych tramwajom warszawskim, odnaleziono 44, które wróciły już do kraju, pozostałe niebawem będą również wysłane, wreszcie 5 rajserów szcześciotamburowych (maszyny włókiennicze w Łodzi) odnaleziono w Niemczech i niebawem będą wysłane do kraju. Jest to zaledwie cząstka zagrabionych przez Niemców przedmiotów. Poszukiwania trwają w dalszym ciągu.

ZJAZD DZIENNIKARSKI WE LWOWIE. Komitet Zjazdu dziennikarsk., złożony z członków prezydjum Syndykatu dziennikarzy polskich, Towarzystwa dziennikarzy polskich, Kasyna i Koła art.-lit., zawiadomił wszystkie Syndykaty dziennikarskie w Rzeczypospolitej i Towarzystwa o pokrewnych celach, że zjazd delegatów syndykatów i tych towarzystw odbędzie się we Lwowie w dniach od 23 do 26 września 1921. Dotychczas ogłoszono 4 referaty, a to: dr Antoni Beaupré: O zorganizowaniu działu informacyjnego dla prasy zagranicznej; Zygmunt Fryling: O bieżących najpilniejszych postulatach prasy: Bronisław Laskownicki: Projekt ustawy o unormowaniu stosunków prawnych zawodu dziennikarskiego; dr Aleksander Vogel: Projekt statutu związku syndykatów dziennikarskich. Dalsze zgłoszenia referatów o najżywotniejszych sprawach dziennikarskich należy nadesłać najpóźniej do końca sierpnia br. Zarządy syndykatów zwołają w jak najkrótszym czasie posiedzenia i wybiorą delegatów na zjazd wspomniany i ich nazwiska wraz z dokładnym adresem mieszkania, podadzą do wiadomości komitetu zjazdu (Lwów, ul. Akademicka 13, dr Aleksander Vogel) przed 31 sierpnia br.). Komitet zamierza zjazd w ten sposób zorganizować, aby najpóźniej do połowy września każdy z uczestników otrzymał wszelkie potrzebne informacje w sprawie przejazdu koleją, mieszkania we Lwowie itp.

MORDERSTWO I SAMOBÓJSTWO. W Hotelu Narodowym we Lwowie przy ul. Kamińskiego niejaki Michał Popiel, palacz, zajęty w szybie »Schodnica«, strzałem z browninga pozbawił życia przyjaciółkę swoją Zofję Miedyna, poczem strzelił do siebie i padł trupem na miejscu.

KONIEC STRAJKU W ŁODZI. Z Łodzi donoszą 30 lipca: Dzisiaj zakończył się strajk w przemyśle włókienniczym. Robotnicy uzyskali 40% podwyżki.

ZJAZD SJONISTYCZNY W ŁODZI. Dnia 30 lipca odbył się w Łodzi kongres sjonistów z udziałem 187 delegatów z całej Polski. Zjazd otworzył dr Klummel. Wygłoszono szereg przemówień powitalnych i odczytano telegramy. Następnie dr Gotlieb z Warszawy mówił o obecnem stadjum ruchu sjonistycznego.

POŻAR NA DWORCU KOL. W POZNANIU. Z Poznania donoszą: Dnia 29 lipca wieczorem około godz. 10 wybuchł olbrzymi pożar na wschodnim dworcu towarowym. Z niewiadomych powodów zajął się wagon naładowany meblami, skąd pożar rozszerzył się na inne wagony oraz na duży skład drzewa. Mimo wysiłków straży ogniowej pożaru nie zdołano zlokalizować, tak, iż objął on również magazyny benzyny i smoły. Dopiero około godz. 11 wieczorem udało się zapobiec dalszemu rozszerzeniu się pożaru. Straty na razie jeszcze dokładnie nie ustalone.

PRZEMYŚL, 31 lipca. (Napady bandytów na pociągi. — Z sądu wojskowego. — Nieszczęśliwy wypadek. — Z prasy miejscowej). Od dłuższego czasu mnożą się napady bandytów na pociągi kolejowe. Zorganizowane szajki bandytów napadają na pociągi tuż obok wsi Buszkowice i przy cerkwi na Wiarczu. Władze policyjne winny uczynić coś w tej sprawie.

Onegdaj odbyła się w sądzie wojskowym pod przewodnictwem majora dr Gleicha rozprawa przeciw Janowi Kulpie, szereg. 14 pp., oskarżonemu o uczestnictwo w kradzieży i współudział w zbrodni morderstwa, dokonanego na osobie Ogryski (pow. Jarosław). Po przeprowadzonej rozprawie zasądził trybunał Kulpę na 1 rok więzienia za uczestnictwo w kradzieży, zaś od zbrodni morderstwa oskarżonego uwolniono.

Dnia 27 lipca podczas silnej ulewy przechodzili przez most kolejowy w Niżankowicach Piotr Góral i Rozalja Góral, którzy z powodu grzmotów i silnej ulewy nie słyszeli, iż nadjeżdża pociąg i przejechani przez pociąg ponieśli śmierć na miejscu.

W ubiegłym tygodniu rozpoczął w naszem mieście wydawnictwo tygodnik ukr. »Robitnicza Gazeta«, organ ukr. socjalistów.

FAŁSZYWE ŚWIADECTWA SZKOLNE. Policja państwowa powiatu błońskiego odkryła w Grodzisku pod Warszawą szajkę fałszerzy świadectw szkolnych.

WYDALENIE REDAKTORA Z PRUS WSCHODNICH. »Dziennik Gdański« donosi: W dniu 29 z. m. opuścił ostatecznie były teren plebiscytowy w Prusach — wskutek rozporządzenia władz niemieckich — profesor Tadeusz Dykier, sekretarz jeneralny Zjednoczenia zawodowego polskiego w Prusach Wschodnich i zarazem redaktor tygodnika »Robotnik Polski«. Wydalenie profesora Dykiera nastąpiło bez podania powodów. Kroki poczynione przez Związek Polaków w Prusach Wschodnich u pruskiego ministra wojny i w ministerstwie spraw wewnętrznych w Berlinie — nie odniosły żadnego skutku. Jest to drugi już wypadek wydalenia redaktora polskiego z Niemiec.

ZJAZD ESPERANTYSTÓW W PRADZE. Dnia 1 sierpnia rozpoczął się w Pradze 13-ty kongres światowy esperantystów przy bardzo licznym udziale uczestników. Min. Benesz wystosował telegram powitalny, w którym cieszy się, że kongres odbywa się w Pradze, gdzie uczestnicy kongresu mogą się naocznie przekonać, że myślą przewodnią Czech jest pacyfizm i dążenie do zgodnego współżycia wszystkich narodowości (?). Na kongresie przemawiali liczni mówcy, między innymi jen. sekretarz Ligi narodów Nitobe, wyraził przekonanie, że Liga narodów przyjmie esperanto jako swój język.

Z Pragi donoszą: Otwarto tu międzynarodowy kongres esperantystów. Rząd węgierski, który pierwotnie sprzeciwiał się zwołaniu następnego kongresu do Budapesztu, zmienił to stanowisko. Zwołanie tego kongresu może jednak nastąpić jedynie pod tym warunkiem, że obecny komitet, który ma przygotować następny kongres, będzie rozwiązany, a w jego miejsce będzie powołany nowy, w którym nie ma być żydów.

UNIWERSYTET UKRAIŃSKI W PRADZE. »Tribuna« donosi, że w Pradze otwarto uniwersytet ukraiński, którego rektorem ma być prof. Kolessa. Dotąd zapisało się 800 słuchaczy, a oczekiwane jest jeszcze przybycie 1000 słuchaczy, pochodzących z Rosji, a przebywających obecnie po największej części w Konstantynopolu.

SAMOBÓJSTWO JENERAŁA FRANCUSKIEGO. (Paryż, 30 lipca). Jenerał Nourisson, komendant 32 francuskiej dywizji piechoty, popełnił samobójstwo.

NIEMIECKI SOCJALISTA W PARYŻU. »Populaire« donosi, że przybył do Paryża niezawisły poseł socjalistyczny Rzeszy niemieckiej Crispien. Ma on przemawiać na uroczystości ku uczczeniu pamięci Jauresa.

W ROCZNICĘ ŚMIERCI JAURESA. Dnia 30 lipca obchodzono w Paryżu uroczyście rocznicę śmierci Jauresa na wielu socjalistycznych zgromadzeniach.

KRONPRINZ CHCE JECHAĆ DO AMERYKI. Według doniesienia paryskiego, wystosował były niemiecki następca tronu prośbę do rządu holenderskiego o pozwolenie wyjazdu, gdyż zamierza udać się do Ameryki południowej.

ODSZKODOWANIE DLA RUMUNJI. Tel. z Bukaresztu: Komisja reparacyjna w Paryżu przyznała Rumunji odszkodowanie w sumie 6 miljardów.

REPERTUAR TEATRU »BAGATELA«:
Wtorek, 2 bm.: Wesoła czwórka, oraz balet rosyjski.
Środa, 3 b. m.: Wesoła czwórka, oraz balet rosyjski.

REPERTUAR TEATRU »NOWOŚCI«:
Środa 3 bm.: „Gejsza".
Czwartek 4 bm.: „Gejsza".
Piątek 5 bm.: „Gejsza".
Sobota 6 bm.: Gejsza".
Niedziela 7 bm. popoł.: „Gejsza".
Niedziela 7 bm. wieczór: „Gejsza".

PIERWSZY ŚWIATOWY KONKURS ORKI PAROWEJ I MOTOROWEJ NA »TARGACH WSCHODNICH« WE LWOWIE — WRZESIEŃ 1921.

Wojna światowa nigdzie nie zrobiła takich spustoszeń w produkcji rolnej, jak w Polsce, Rumunji, Ukrainie i Rosji. Miljony morgów ziemi stoi od kilku lat ugorem, czekając pługa, a brak koni, materjału pociągowego, oraz maszyn wszelkiego rodzaju do obróbki odłogów jest olbrzymi. Niezbitym faktem jest, że Wschód był do niedawna spichlerzem całej Europy, lecz wskutek strasznego zniszczenia przez długoletnią wojnę przestał nim być. Powrót do normalnych i zdrowych stosunków ekonomicznych w Europie jest tak długo niemożliwy, jak długo Polska, Rumunja, Ukraina i Rosja nie podejmą na nowo swej produkcji pokojowej.

Lwów jest sercem Wschodu. Tu zjeżdżają się właściciele dóbr i rolnicy wyżej wymienionych krajów, szukając potrzebnych im maszyn do uruchomienia swoich posiadłości i uprawy roli. W państwach Wschodu, ze względu na wielkie przestrzenie, jakie one zajmują, są tak różne warunki orki, że bardzo często pług parowy, czy motorowy, pracujący w jednej okolicy nadzwyczaj dobrze i ku zupełnemu zadowoleniu właściciela, w innej okolicy stoi bezczynnie tylko z powodu tego, że konstrukcja jego nie odpowiada lokalnym warunkom.

»Targi Wschodnie« we Lwowie, których naczelnem zadaniem jest przywrócenie normalnych warunków wytwórczości i wymiany dóbr na Wschodzie Europy przez swój oddział: »Konkurs Orki Pion«, urządzają podczas tegorocznego »Targu« we wrześniu 1921 roku. Pierwszy światowy konkurs Orki Parowej i Motorowej we Lwowie.

Spodziewamy się, że wszyscy fabrykanci pługów parowych i motorowych wezmą czynny udział w pierwszym światowym Konkursie Orki Parowej i Motorowej na »Targach Wschodnich« we Lwowie, przez co nie tylko przyczyniają się do odbudowy i podniesienia kultury rolnej na Wschodzie, lecz temsamem działać będą w interesie własnym, gdyż, jak już powyżej nadmieniliśmy, Wschód Europy jest obecnie największym i najpoważniejszym odbiorcą na pługi parowe i motorowe, czego żaden fabrykant pługów parowych, względnie motorowych, nie może lekceważyć.

Zgłoszenia przyjmuje:

Oddział: »KONKURS ORKI PION«
we Lwowie, Akademicka 17.
Gmach Izby handlowej i przemysłowej.

Dział ekonomiczny.

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEGO BANKU KRAJOWEGO W R. 1920.

Dnia 9 lipca 1921 r. odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej Polskiego Banku Krajowego, na którem Zarząd przedłożył zamknięcie rachunków za rok 1920. Sprawozdanie to jest obecnie w druku; z uwagi na publiczny jednak interes, który rzecz przedstawia, podajemy już dzisiaj ważniejsze fakty i cyfry, charakteryzujące stan i drogi rozwoju tej poważnej instytucji.

Rok 1920 był szczególnie ciężki dla Polski — zwłaszcza dla wschodnich kresów; najazd bolszewików i ewakuacja instytucyj kredytowych przerwały normalny tok pracy gospodarczej, która z powodu zniszczenia wielu warsztatów krajowej produkcji znacznie ucierpiała. Zakład Centralny (Lwów) i dwa Oddziały (Lublin i Stanisławów) zmuszone były także na czas dłuższy opuścić swoje siedziby urzędowe. Mimo tych utrudnień, rezultat, osiągnięty w roku 1920, przedstawia się dodatnio.

I tak: obce kapitały, ulokowane w Banku Krajowym, przekroczyły sumę jednego miljarda i wzrosły w ciągu roku 1920 o pokaźną kwotę Mp. 416.000.000·— (w zaokrągleniu), portfel wekslowy wzrósł o sumę zgórą Mp. 45,000.000·—, podczas gdy uchwalone w roku ubiegłym pożyczki hipoteczne (sztuk 208) przedstawiają się również poważnio, wynoszą bowiem blisko Mp. 40,000.000·— t. j. więcej zgórą o Mp. 3,000.000 — w porównaniu z rokiem 1919.

Najwybitniej cechują ubiegły rok dwa fakty, a to zapoczątkowana decentralizacja, względnie rozbudowa Zakładu, tworzenie nowych oddziałów i zakupna na ten cel własnych gmachów, oraz wydatny współudział, względnie inicjatywa instytucji przy tworzeniu nowych placówek przemysłowych i górniczych, częściowo zaś także w mniejszej już mierze i handlowych, wskutek czego udział Banku w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych wzrósł z Mp. 2,598.687·— (rok 1919) na Mp. 12,032.820·— t. j. o 363%. Ogromny wzrost wykazują wreszcie, jak wszędzie zresztą, koszta handlowe, tak personalne jak i realne.

Wskutek powyższych faktów, ogólne obroty Banku doszły w okresie sprawozdawczym do sumy Mp. 47 miljardów, łączna zaś suma bilansowa wyraża się w cyfrze 2.800 miljonów marek polsk., co przy niewielkim naszym kapitale zakładowym jest wyrazem znacznego rozwoju oraz potęgi gospodarczej instytucji, niemniej jednak zarazem dowodem wielkiego zaufania klienteli. Słusznie podnosi Zarząd w swem sprawozdaniu, że największem zadowoleniem napełnia go fakt, iż usilnie starał się być dla swej klienteli najtańszem źródłem kredytu — pomny swego posłannictwa, jest bowiem Polski Bank Krajowy jedyną, jak wiadomo instytucją bankową na zysk nie obliczoną.

W szczegółach przedstawiają się poszczególne działy następująco (podajemy najważniejsze cyfry):

I. ODDZIAŁ BANKOWY.

Obce kapitały ulokowane na wkładach oszczędności, w asygnatach kasowych i w rachunkach bieżących wynosiły z końcem roku 1920 marek polskich 1.053,322.806·25 i wzrosły w ciągu roku sprawozdawczego o Mp. 115,679.233·04.

Portfel wekslowy wzrósł w porównaniu z rokiem 1919 o marek polskich 45,103.623·53 i wynosi z końcem roku 1920 Mp. 74,117.662·82.

Dłużnicy w rachunku bieżącym zwiększyli się w roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 1919 o Mp. 323,880.683·20 i wynoszą 31 grudnia 1920 r. Mp. 864,783.545·60.

Zapas papierów ze skupu wynosił w dniu 31 grudnia 1920 r. Mp. 75,315.931·16.

Z zapasu tego przypada na emisje własne Banku Mp. 9,000.429·90 zaś na inne (t. j. krajowe i państwowe) Mp. 66,315.501·60.

Kredyt stowarzyszeniowy. W okresie sprawozdawczym na podstawie układu, zawartego z Akcyjnym Bankiem Związkowym dla Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, tenże Bank przejął na siebie akcję kredytową dla stowarzyszeń z tem, że Polski Bank Krajowy partycypuje w tej akcji z 50% mi. Udział Banku Krajowego 50% w eskoncie weksli stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych wynosił w roku 1920 Mp 1,938.414·—. Do dnia 31 grudnia 1920 r. wykupiły stowarzyszenia weksli, znajdujących się w Polskim Banku Krajowym, na kwotę Mp. 369.743·04.

II. ODDZIAŁ HIPOTECZNY

wygotował 208 nowych wniosków pożyczkowych uchwalonych w roku 1920 przez Dyrekcję, względnie Radę Nadzorczą na 38,961.360·— Mp., wydał nowych promes 154 na łączną sumę Mp. 32,276.580·—, zaś zrealizował 129 pożyczek na Mp. 13.229.300·—.

Pożyczek spłacono w 1920 roku 2461 sztuk na Mp. 12,211.539·— (w czem 80% włościańskich). Do końca roku 1920 skapitalizowano na nowe wierzytelności zaległości razem 1090 pożyczek na kwotę Mp. 4,701.900·—.

Fundusz rezerwowy oddziału hipotecznego wynosił z końcem roku 1920 Mp. 3.202.367·57 i zwiększył się w okresie sprawozdawczym o kwotę Mp. 311 420·58.

Z dniem 31 grudnia 1920 r. znajdowało się w obiegu listów zastawnych Polskiego Banku Krajowego 4%-wych na sumę Mp. 57,191.190·—, zaś 4½%-wych na sumę Mp. 89,096.700·—, czyli na ogólną sumę Mp. 146,287.890·—.

III. ODDZIAŁ KOMUNALNY

nie udzielił żadnej nowej pożyczki w okresie sprawozdawczym.

Rezerwa tego oddziału wyniosła z końcem roku 1920 Mp. 1,437.091·05 i zwiększyła się w okresie sprawozdawczym o kwotę Mp. 139.173·67.

Z dniem 31 grudnia 1920 r. znajdowało się w obiegu obligacyj komunalnych Polskiego Banku Krajowego: III. em. na sumę Mp. 38,122.700·—, zaś IV. em na sumę Mp. 35,197 960·—, czyli na ogólną sumę Mp. 73,320.660·—.

Uchwałą Dyrekcji z dnia 28 grudnia 1920 r. zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą na posiedzeniu dnia 28 lutego 1921 r., postanowiono wyjednać w ministerstwie skarbu rozszerzenie gwarancji rządu za obligacje komunalne do wysokości 500 miljonów marek polskich.

IV. ODDZIAŁ KOLEJOWY

również nie wypłacił w roku 1920 żadnej nowej pożyczki.

Z dniem 31 grudnia 1920 r. znajdowało się w obiegu 4%-wych obligacyj kolejowych na Mp 33.483.940·—.

Stan pożyczek kolejowych wynosił z dniem 31 grudnia 1920 r. Mp. 33,595.689·15.

Zaległości z końcem roku 1920 wynosiły Mp. 967.125·—. Specjalna rezerwa wynosiła z końcem roku 1920 Mp. 109.132·66.

Polski Bank Krajowy zawiaduje 4-ma stałemi, w swoim czasie przez kraj dla poparcia przemysłu i gospodarstwa utworzonemi, funduszami. Są to: scały fundusz przemysłowy, fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego, fundusz hodowlany i fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych.

Powyższe fundusze krajowe, zawiadywane przez Bank, posiadały z końcem roku 1920 kapitału obrotowego Mp. 5.065.038·96 przy udzielonych 262 pożyczkach w kwocie Mp. 4.941.325·96.

Do pomniejszych działów należą: gotówkowe pożyczki hipoteczne (zwłaszcza budowlane), pożyczki meljoracyjne i krajowy fundusz inwestycyjny.

Ogólny obrót wszystkich operacyj Zakładu Centralnego i Oddziałów, wynosił w roku sprawozdawczym sumę Mp. 46,953.235.711·29, podczas gdy obrót kasowy doszedł do kwoty marek polskich 18,054.386.062·15. W stosunku do roku poprzedniego zwiększył się pierwszy o kwotę marek polskich 14,586.835.789·03, zaś drugi o marek polskich 4.917.271.730·04.

Czysty zysk. Z rezultatów gospodarczych roku 1920 odpisano przedewszystkiem na amortyzację ruchomości w 3-ch oddziałach (Kraków, Stanisławów, Przemyśl, kwotę Mp 259.412·87, następnie z tytułu strat na wekslach oraz na zaliczkach dla personalu kwotę Mp. 28,616·63, tudzież dotowano normalny fundusz emerytalny nadzwyczajną dotacją w wysokości Mp. 2.000.000·— wydzielając równocześnie na rzecz utworzonego w roku zeszłym t. zw. specjalnego funduszu emerytalnego kwotę Mp. 4.000.000·—, tak, że na rzecz funduszu emerytalnego wydzieloną zostały za rok 1920 łączna kwota Mp 6,000.000·—. Oprocentowanie i amortyzacja pożyczek krajowych, wydanych na powiększenie kapitału zakładowego, wynoszą za rok 1920 Mp. 987.761·36.

Po dokonaniu powyższych odpisów i dotacyj pozostały czysty zysk w kwocie Mp. 2,783.473·36, rozdzielono na dwie równe połowy, a to a) na rzecz rezerwy na straty wojenne i b) na rzecz funduszów po myśli §. 101 i 102 statutu.

Własne gmachy. Wychodząc z założenia, że o rozbudowie Instytucji nie może być mowy bez należytego zabezpieczenia pomieszczenia, zakupił Polski Bank Krajowy szereg własnych gmachów, w których jego oddziały prowincjonalne znaleźć mogą pomieszczenie, a to: w Stanisławowie, Przemyślu, Warszawie, Poznaniu i w Krakowie, a roku zaś bieżącym na ten sam cel zakupiono realności w Białej i Lublinie, w kilku zaś innych miejscowościach pertraktacje w tym kierunku dobiegają końca.

Kapitał zakładowy. Rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 13 listopada 1920 r., ogłoszonem w „Monitorze Polskim" z dnia 25 listopada 1920 r., postanowiono uzupełnić kapitał zakładowy Polskiego Banku Krajowego do wysokości Mp. 100.000.000·—.

Filie Polskiego Banku Krajowego w Krakowie, Stanisławowie, Lublinie i Białej doznały zwiększenia przez utworzenie dwóch dalszych nowych oddziałów a to w Przemyślu i Warszawie. Z zadowoleniem konstatujemy, że rozwój wszystkich filij jest normalny, zaś krakowskiej i bialskiej świetny. W roku 1921 projektowane jest utworzenie dalszych oddziałów częściowo w formie filij, częściowo zaś ekspozytur. Utworzenie siedmiu jest już uchwalone.

AKCJE ZAŁOŻYCIELSKIE, SYNDYKACKIE I KONSORCJALNE.

I. Polski Bank Krajowy wspólnie z większemi bankami w państwie polskiem, Pocztową Kasą Oszczędności, Polską Krajową Kasą Pożyczkową i Centralną Kasą dla Spółek rolniczych wziął udział w grupie państwowych instytucyj, w założeniu „Syndykatu przekazowego polskich banków S. A. w Warszawie", który ma celu ułatwianie ruchu przekazowego między Ameryką i innemi krajami przezamorskiemi a Polską.

Organizacyjne zebranie akcjonarjuszy Polskiego Banku Kresowego, powołanego do życia z inicjatywy Polskiego Banku Krajowego, z powodu wypadków wojennych, odbyło się dopiero dnia 10 kwietnia 1921 r. przy znacznym udziale ziemian Polski, zwłaszcza z kresów wschodnich. W kapitale akcyjnym marek polskich 20.000.000·—, który zostanie w najkrótszym czasie znacznie powiększony. W p. łowie partycypują: Polski Bank Krajowy, Polski Bank Przemysłowy, Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Zjednoczonych Ziem Polskich, Bank Kredytowy oraz Bank Ziemiański w Warszawie, a więc najpoważniejsze instytucje z wszystkich trzech dawnych zaborów.

Czynną akcję założycielską w dziedzinie przemysłowej, górniczej a częściowo handlowej, jaka rozwijała się w roku 1920 w państwie polskiem, popierał Polski Bank Krajowy w mierę swego uznania i środków, już to:

a) uczestnicząc w samem założeniu nowych takich przedsiębiorstw t. j. partycypując w kapitale akcyjnym względnie udziałowym, już to

b) wykonując prawa poboru akcyj wyłożonych do subskrypcji, dla powiększenia dotychczasowego kapitału akcyjnego.

Ad a) W pierwszym kierunku działalność Polskiego Banku Krajowego objęła następujące przedsiębiorstwa: Spółka Akcyjna „Elektrowni okręgowych" w Sierszy Wodnej, „Żegluga Polska" S. A. w Krakowie, Powszechne zakłady budowlane „Pezet" S. A. we Lwowie, „Dzwon" Ludwisarnia i odlewnia metali S. A. we Lwowie, „Atlas" S. A. kartograficzna i wydawnicza we Lwowie, S. W. Niemcjewski fabryka papieru i wyrobów z papieru S. A. w Bielsku. Zakłady przemysłowe „Merkury" S. A. we Lwowie, Towarzystwo Akc. Cukrowni i Rafinerji „Trawniki" Cukrownia i Zakłady Przemysłowe w Kowalewie S. A., Polskie Towarzystwo Budowlane S. A. we Lwowie, Fabryka maszyn rolniczych „Odlow" Sp. z ogr. odp. w Krakowie, Cegielnia udziałowa „Pezet" Urman i Ska w Stanisławowie, Zakłady Przemysłowe „Stal i Żelazo" w Warszawie i Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Krosno-Polanka" Ska z ogr. odp. w Warszawie, „Targi wschodnie" Sp. z ogr. odp. we Lwowie, Towarzystwo T. Kujawski, M. Milewski, Swentner i Ska, Sp. z ogr. odp. w Lublinie, Polsko-Bałtyckie Towarzystwo Handlowe i Transportowe S. A. w Warszawie, Ska z ogr. odp. „Brdy" we Lwowie, „Rudy żelazne" Ska z ogr. odp. we Lwowie, „Wywiad" Biuro informacyjno-wydawnicze, Ska z ogr. odp. we Lwowie, oraz Bankowy Zakład Aprowizacyjny, Ska z ogr. odp. we Lwowie.

Ad b) W drugim kierunku wykonała Dyrekcja w okresie sprawozdawczym prawo poboru następujących akcyj przy wyłożonych subskrypcjach, rozpisanych dla powiększenia kapitału akcyjnego: Towarzystwo Akcyjne dla przemysłu spirytusowego i chemicznego w Krakowie, Polskie fabryki maszyn i wagonów L. Zieleniewski S. A. w Krakowie, „Azot" S. A. w Borach pod Jaworznem, Cukrownia i Rafinerja Przeworsk, S. A. w Przeworsku, „Rakszawa" Akc. Towarzystwo dla wyrobów sukienniczych w Rakszawie, S. A. dla przemysłu naftowego i gazów ziemnych we Lwowie, Krajowy Związek Przemysłowy S. A. we Lwowie, Polskie Towarzystwo Handlowe S. A. w Krakowie, Akcyjny Bank Związkowy dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, „Trzebinia" Towarzystwo Akcyjne Fabryka maszyn i narzędzi rolniczych, odlewnia żelaza i metali w Krakowie, Towarzystwo Akcyjne „Polska Centrala Handlowa" w Warszawie, Polski Bank Przemysłowy, S. A. „Elektrowni Okręgowych" w Sierszy Wodnej, „Żegluga Polska" S. A. w Krakowie, Adolf Fraenkel i Synowie S. A. w Białej i I-sze Małopolskie Towarzystwo akcyjne dla przemysłu chemicznego we Lwowie.

II. Ponadto uczestniczył Polski Bank Krajowy w okresie sprawozdawczym w syndykatach gwarancyjnych dla rozsprzedaży nowych akcyj Banku Małopolskiego, Banku Handlowego w Warszawie, Powszechnego Banku Kredytowego, Akcyjnego Banku Hipotecznego, Akcyjnego Banku Związkowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, Polskiego Banku Przemysłowego, Polskiego Towarzystwa Handlowego i S. A. „Azot".

III. Ponadto inicjował Polski Bank Krajowy szereg konsorcjalnych akcyj kredytowych dla jednostek samorządu, przedsiębiorstw przemysłowych, górniczych i handlowych.

Zmiana statutu. Rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 13 listopada 1920 r., ogłoszonem w „Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej polskiej" Nr 36 z dnia 28 kwietnia 1921 r. zgodził się rząd polski na uzupełnienie kapitału zakładowego Polskiego Banku Krajowego do wysokości marek polskich 100.000.000·—, oznaczył dalej Warszawę, jako główną siedzibę Banku, zakres działania Instytucji rozciągnął na cały obszar państwa polskiego, dozwolił używania w pieczęci Banku godła państwowego a wreszcie Skarb Rzeczypospolitej objął porękę w granicach przewidzianych dotychczasowym statutem Polskiego Banku Krajowego, względnie gwarancją za listy zastawne, obligacje kolejowe i komunalne oraz za zwrot kapitału i spłatę procentów od wkładek oszczędności. — Emisje zatem pomienionego Banku, w myśl powyższego rozporządzenia ministerjalnego, mogą być używane na lokację kapitałów, przy których umieszczeniu prawo zastrzega szczególne warunki zabezpieczenia (pupilarność).

* **RUCH NAFTOWY W ZAGŁĘBIU JASIELSKIEM.** Spółka naftowo-przemysłowa »Verdatok« zgłosiła nową kopalnię pod nazwą »Feliks« w gminie Brzyszczki powiatu jasielskiego. Otwór wiertniczy w tej kopalni założony będzie najdalej wysunięty na zachód na terenie gazowym.

Wiadomości giełdowe.

GIEŁDA WARSZAWSKA z 1 bm.: Obligacje m. Warszawy 6% z 1917 trans. 114·50—115, listy zastawne 4½% ziemskie za 100 rubli trans. 278, żądano 280, poszukiwano 276, 5% Warszawy trans. 452·50, żądano 454, poszukiwano 451.

Waluty: Dolary Stanów Zjedn. gotówka trans. 2050 2125, sprzedaż 2025, kupno 1965, kanadyjskie gotówka trans. 1730, franki francuskie czeki trans. 162·50—159—159·25, sprzedaż 159·25, kupno 154·75, funty szterlingi gotówka trans. 7450, czeki trans. 7485, marki niemieckie czeki trans. 25·60—25·40—25·65, korony austr. czeki trans. 220, korony czeskie czeki trans. 26·50—26·25.

Akcje warszawskie: Bank handlowy 1—8 emisji 2200—2225, 9 emisja do 10 2150—2175, Kredytowy warszawski 1—5 emisja 2800—2900, Warszawskie tow kopalń węgla i zakładów hutn. 16050, Lilpop-Rau-Loewenstein 1—2 emisja 3450—[illegible]—3400, Rudzki 2525—2500, 2 emisja 2500—2425, Starachowice 1—[illegible] emisja 7175—7025—7050, Handel i żegluga 1—4 emisja 2050—2100, Borkowski 1—6 emisja 1500—1475, Firley [illegible]00, Warszawska fabryka cukru 13200, Polska Nafta 1—2—3 emisja 2325—2375. Przemysł drzewny i handel 1—3 emisja 1475—1450—1469, Elektrownia okręgowa w Pruszkowie 1—3 emisja 750—725.

GIEŁDA WIEDEŃSKA z 1 bm.: Renta majowa 115 austr. renta koronowa 115, renta lutowa 115, węg renta koronowa 305, priorytety kolei południowej 3720 Bankverein 1291, Bodenkredit 2685, austr. Zakład kredytowy 1608, Bank depozytowy 875, Laenderbank 2820 Merkury 1[illegible], Unionbank 1195, Bank obrotowy 4798, Zivnostenska 26800, Koleje austr. 5855, Alpiny [illegible], Krupp 2080, Huta Poldi 5295, Praskie Tow. przemysłu żelaznego 14060, Rima 5845, Skoda 5598, Zieleniewski 5870, Apollo 9250, Fanto 38200, Gal. Karpaty 25000, Galicja 64300, Schodnica 22400; Siersza 3490.

WIEDEŃSKIE KURSA DEWIZ z 1 bm.: Amsterdam 29850, Zagrzeb 540, Belgrad 2155, Berlin 1192, Bruksela 7210, Budapeszt 241, Bukareszt 12075, Chrystjanja 12475, Kopenhaga 14075, Londyn 3440, Medjolan 4125, Nowy York 965, Paryż 736·50, Praga 1223, Sofja 765, Sztokholm 19530, Warszawa 5052, Zurych 15875, dolary 956, belgijskie 7180, bułgarskie 7[illegible], marka niemiecka 1192, angielskie 5420, francuskie [illegible]55, holenderskie 29750, włoskie 4120, norweskie 12400, polskie 47·50—49·50, rumuńskie 1205, szwedzkie 19470, szwajcarskie 15850, czeskie 1224, węgierskie 245·25.

GIEŁDA BERLIŃSKA z 1 bm.: Dolary 80·65, belgijskie 599·25, funty 288·50, francuskie 619·25, włoskie 354·50, polskie 4·15, czeskie 101·35, austr. stemplowane 8·90, rumuńskie 102·65, szwajcarskie 1329·50, Amsterdam 2475, Chrystjanja 1026·95, Kopenhaga 1233·75, Sztokholm 1656·80, Helsingfors 122·85, Włochy 49·15, Londyn 288·50, Nowy York 8091, Paryż 610·35, Szwajcarja 1331·15, Hiszpanja 1043·95, stemplowane węgierskie 9·23, Praga 101·60, Budapeszt 21·62.

GIEŁDA SZWAJCARSKA z 1 bm.: Berlin 7·60, Holandja 188, Nowy York 610, Londyn 21·77, Paryż 46·65, Medjolan 26·30, Bruksela 45, Kopenhaga 92·50, Sztokholm 125, Chrystjanja 77·75, Madryt 78·25, Buenos Aires 175, Praga 7·60, Budapeszt 1·57½, Zagrzeb 5·56, Bukareszt 7·70, Warszawa 0·30, Wiedeń 0·70.

GIEŁDA HOLENDERSKA z 31 lipca: Londyn 11·40½, Berlin 4·05, Paryż 24·90, Szwajcarja 53·20, Kopenhaga 49·30, Sztokholm 66·23, Chrystjanja 41·40, N. York 324·75, Bruksela 24, Madryt 41·65, Włochy 13·70

GIEŁDA LONDYŃSKA z 31 lipca: Weksle na Paryż 46·87½, na Belgję 48·61½, Szwajcarję 47·72½, Holandję 11·57½, Hiszpanję 27·78, Włochy 88·12, Wiedeń 295·25.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
NAKŁADEM
WYDAWNICTWA „NOWEJ REFORMY"
Spółki z ogr. odp.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

Bł. p.

Bronisława Wernerowa

wdowa po adwokacie krajowym
zmarła dnia 30 lipca 1921 roku, przeżywszy lat 52.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 2-go sierpnia b. r., o godzinie 4 po południu, z domu przedpogrzebowego na cmentarzu izraelickim.

Na ten smutny obrzęd Krewnych, Przyjaciół i Znajomych Zmarłej zapraszają
SYNOWIE.

Bł. p.

Wolf Fröhlich

obywatel i były radny miasta Rzeszowa
zmarł w 76 roku życia.
Pogrzeb odbył się dnia 29 b. m. w Rzeszowie. — O tem stroskany syn zawiadamia Krewnych i Znajomych.
Rzeszów, 30 lipca 1921.

Podziękowanie.

Wszystkim tym, którzy złożyli nam dowody współczucia przez oddanie ostatniej posługi
bł. p.
Adolfowi Libmannowi
składają tą drogą najgorętsze podziękowanie pozostała wdowa z synem.

OGŁOSZENIE.

W dniu 4 sierpnia 1921 roku o godzinie 10-tej przed południem odbędzie się w składzie Domu Handlowego »Handel i Przemysł« w Krakowie przy ulicy św. Sebastjana l. 11 zarządzona przez Magistrat miasta Krakowa po myśli art. 343, 354 k. h. sprzedaż w drodze publicznej licytacji 9.800 kg. ryżu Saigon I.

Panna niezależna materjalnie pragnie poznać mężczyznę o wysokiej kulturze, chętnie Rosjanina w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia pod: Orwidówna, Lwów, ul. Słowackiego l. 5. 4168 1 2

Adwokacki koncypient rutynowany z praktyką sądową poszukuje posady, ewentualnie nawet na prowincji. Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje Adm. „Nowej Reformy“ pod **„Posada“**. 4160 1 2

Realność w Zatorze sprzeda notarjusz Bahr, Nowy Sącz. 4149 1 3

Apteka w Jasienicy poszukuje aspiranta (tki) z rozpoczętą praktyką. 4147

Gospodarstwo trzy-morgowe z budynkami (dom murowany, kryty dachówką o sieni i czterech ubikacjach, stajnia na kilka sztuk bydła i stodoła z grubego drzewa, kryta słomą), kilometr od Czenichowa, okazyjnie do sprzedania. Wiadomość u Reginy Wąsik — Liszki 94 — Ziemia krakowska. 4157 1 2

Wytwórnia sera w Tuczempach, poczta Jarosław, przyjmuje zamówienia na specjalne sery twarde. 41 8 1 2

Zarządca folwarku

dobry gospodarz ze szkołą rolniczą, z 17 letnią praktyką, na ostatniej posadzie 11 lat, poszukuje posady na ordynarję zaraz. Zgłoszenia pod **„Rolnik 32“** — poczta Czudec. 4150

Buchalter-bilansista

rutynowany, samodzielny z 20 letnią praktyką w pierwszorzędnych instytucjach przemysłowo-handlowych poszukuje odpowiedniego samodzielnego stanowiska. Zgłoszenia pod **„Samodzielny“** do Biura ogłoszeń „Prasa“, w Krakowie, ulica Karmelicka 16. 4152 1 2

PORADY PRAWNEJ

w sprawach dotyczących zeznań do podatków obecnie przedkładanych, udziela się w kancelarji, przy ulicy Librowszczyzna L. 6, I piętro. 4151

Parcela fabryczna

1.000 sążni² z domkiem parterowym, przy ul. Grzegórzeckiej, naprzeciw fabryki Zieleniewskiego **do sprzedania.** Wiadomość w kancelarji adw. Dra. Abrahamera, ul. Grodzka 59, I p. (od 4—7 po południu). 4158 1 3

SKŁAD FUTER I PRACOWNIA KUŚMIERSKA

Kraków, ul. Grodzka 42.

wykonywa futra męskie i damskie z własnych i dostarczonych materjałów. Na składzie … astrachanowe i lisy. **UWAGA: Jest korzystne już teraz oddawać wszelkie roboty do wykonania.** 3995 4 5

WAŻNE I NA CZASIE

dla P. T. moich byłych odbiorców!

Zawiadamiam, że rozpocząłem ponownie wyrabiać i wysyłać moje znakomite konserwy pasztetowe z gęsich wątróbek, drobiu i inne, jak groszek cukrowy, pomidory zu ne, trufle, szampiony krajowe, buljon dla chorych i t. p., za pobraniem pocztowem, zaś większe zlecenia kolejowe, za nadesłaniem poprzednio gotówki. … Kraków, skład wyrobów konserw, ul. Szczepańska 7. 4003 5 6

… 4052 3 50

Poszukuję wspólnika (czki) z kapitałem 1 miljona marek, do prowadzenia składu hurtownego bezkonkurencyjnego półfabrykatu metalowego, którego wyłączne zastępstwo posiadam. Współpraca pożądana. Listowne zgłoszenia uprasza się do Biura inż. A. Jastrzębskiego, ul. Sławkowska 30, I p. 4096 3 3

Stenotypistka

ze stenografją polsko-niemiecką, z dłuższą praktyką biurową zostanie przyjętą do Biura spedycyjnego **„Komorcja“**, ul. Dunajewskiego 3. Zgłoszenia osobiste od 3—4 po poł. 4097 3 3

Poszukuję pokoju z osobnem wejściem za dobrą zapłatą. Pisemne zgłoszenia pod **„Polacy 35“** do Biura ogłoszeń H. Fallek, Kraków, ul. Bonerowska 11. 4117 3 3

Panny biurowej ze znajomością korespondencji polsko-niemieckiej, piszącej na maszynie poszukuje „Tęcza“, ul. Czarnowiejska 72. 4132 2 2

Cegłę maszynową i prasowaną

sprzedaje po cenach przystępnych

Parowa fabryka cegieł i dachówek

Spółka z ogr. odp.

w Płaszowie, XXI; Biuro: Kraków, ul. A. Potockiego 2., telef. Nr 410. 4134 2 2

MYDŁO

do prania najlepszej jakości po 220 Mk. hurtownie taniej. W paczkach pocztą opłatnie za zaliczką 5 kg 1250 Mk. — Mydełek 5 tuzinów około 5 kg 1840 Mk poleca

S. BINZER

Kraków, ul. Radziwiłłowska L. 15. 4042 3 5

WAPNA

DOBOROWEGO NIŻNIOWSKIEGO

pierwszorzędnej jakości

PAPY DACHOWEJ

z własnych wytwórni dostarcza

„PEZET“ POWSZECHNE ZAKŁADY BUDOWLANE

Spółka akcyjna, Lwów, ul. Akademicka 23.

EKSPOZYTURY: 3876 2 2

Kraków: Gołębia 1. **Stanisławów: Kilińskiego 28.**

Na zasadzie § 16 statutu, Zarząd zawiadamia, że

Nadzwyczajne Zgromadzenie

akcjonarjuszów Spółki akcyjnej — pod firmą:

„POTĘGA“

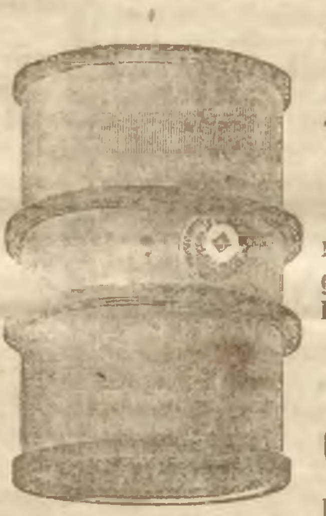
TOWARZYSTWO POLSKICH FABRYK HUTY ŻELAZNE S. A.

odbędzie się **dnia 27-go sierpnia 1921 r.** o godzinie 6-tej wieczorem w Krakowie, w biurze adwokata dra E. Fischera, ulica św. Marka l. 7.

Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Zarządu i zatwierdzenie dotychczasowych jego czynności.
2) Nabycie dalszych nieruchomości.
3) **Podwyższenie zakładowego kapitału na 500,000.000 (pół miljarda)** oraz sposób i termin wypuszczenia akcyj.
4) Zmiana i uzupełnienie statutu.
5) Uzupełnienie Zarządu, oraz określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i komisji rewizyjnej. 4121 2 2
6) Wnioski i interpelacje.

ZARZĄD.

BECZKI ŻELAZNE

nowe, o pojemności 200 litrów, wagonami loco Kraków lub pojedynczo loco skład Kraków, sprzedaje firma 4137 1 3

MAKS GOLDFINGER

Kraków, ul. Grodzka 32, tel. 3319.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth

Tow. akc. Fabryka maszyn rolniczych Tow. akc.

Kraków, ulica Krótka L. 1

zwraca uwagę swoim P. T. Odbiorcom, iż ogłoszona przed kilku dniami w „Nowej Reformie“ anonsem wiadomość o likwidacji naszych składów maszyn rolniczych, polegała na podstępnym fałszu, jakiego dopuściła się firma konkurencyjna, przeciw której wdrożyliśmy kroki sądowe.

Biura nasze w Krakowie, przy ul. Krótkiej l. 1 pozostają nadal czynne jak dotąd, a składy nasze zaopatrzone są obficie w maszyny rolnicze wszelkiego rodzaju i najlepszej jakości.

Przestrzegamy zatem przed nabywaniem maszyn, ogłoszonych podstępnie przez ukrytego osobnika, podszywającego się pod naszą firmę, gdyż maszyny te, stojąc od kilku lat pod gołem niebem, są zupełnie zbutwiałe i zardzewiałe, niezdatne do żadnego użytku.

Za jakość tych maszyn firma Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth T. A. żadnej odpowiedzialności przyjąć by nie mogła. 4134 2 2

Buchalter-bilansista

samodzielny, z praktyką w buchalterji przemysłowej, na bardzo dobrych warunkach potrzebny, na razie od dnia 15 sierpnia 1921 r. Praca może być wykonywaną także jako zajęcie uboczne. Poważne zgłoszenia z referencjami pod **„Rutyna-Kraków“** przyjmuje Adm. „Nowej Reformy“. 4174 1 2

3687 14 25

Najwyższe ceny za garderobę męską, używaną, w lepszym i gorszym stanie płaci Schmaus, Kraków, ul. Szeroka 22. 3726 15 20

Praczka szuka miejsca do pomach. Zgłoszenia przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“, pod **„Praczka“.** 2161

Udzielam po domach lekcyj języka francuskiego, chętnie za obiad. Zgłoszenia przyjmuje Adm. „Nowej Reformy“, dla **„Nauczycielki“.** 2430

„MATURA“

Główna administracja: Kraków, Grodzka 32, II p.

Godziny urzędowe w czasie ferji od 9 tej rano do 2 tej po południu. Kierownik fachowy od godziny **11** do **12.**

I. **NOWE KURSA MATURYCZNE** 1-roczne i 2-letnie, gimnazjalne, realne i seminarjalne.
II. Kursa 4, 5, 6 klas szkoły średniej.
III. Kursa wydziałowe dla P. T. Nauczycielstwa.

Nauka odbywa się pod kierunkiem wybitnych sił fachowych zbiorowo i indywidualnie.

Dla zamiejscowych P. T. Wojskowych i Urzędników prowadzimy kursa korespondencyjne zapomocą wykładów pisemnych, przesyłanych miesięcznie.

Pierwsza i jedyna tego rodzaju instytucja w Polsce.

Wszelkie informacje i prospekta bezpłatnie. 4008 4 6

DO WYROBU

DACHÓWEK CEMENTOWYCH

polecamy najbardziej udoskonaloną

maszynę rolkową, pat. „Lauszera“.

Dzienna produkcja do 800 sztuk,

jak również wszelkie inne maszyny i formy do wyrobu cegieł, pustaków, rur kanałowych, sączków do drenowania, słupów parkanowych i t. d. 3090 4 6

Fabryka maszyn Braci Hoffmann w Łodzi, ul. Kilińskiego 154.

Na żądanie wysyła się katalog Nr 1 — bezpłatnie.

KONKURS.

Dział bud. kwat. D. O. G. Lublin ogłasza konkurs na dostawę drzwi i okien różnych typów do budynków wojskowych na terenie D. O. G. Lublin.

Oferty, należycie ostemplowane, z dołączeniem szkiców i cenami za 1 m² bez okucia, wnosić w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na dostawę drzwi i okien“ do dnia 8 sierpnia 1921 r. do działu bud. kwat. D. O. G. Lublin, ulica Niecała l. 6. 4166 1 3

Oferty nieuwzględnione zostaną bez odpowiedzi.

Szef działu bud. kwat. D. O. G.: *Inż. Staszczyk.*

ASEKURACJA.

Wielkie pierwszorzędne Towarzystwo ubezpieczeń poszukuje dla swego biura dyrekcyjnego w Warszawie, jeszcze jednego, względnie dwóch

WICEDYREKTORÓW

z długoletnią praktyką zawodową w dziale ogniowym lub ubezpieczeń transportowych, jakoteż **zdolnego z organizacją obeznanego urzędnika** do samodzielnego kierownictwa większej reprezentacji.

Zgłoszenia Polaków z dokładnem podaniem dotychczasowego zajęcia pod **„Asekuracja“** do skrytki pocztowej Nr 3 **w Krakowie.** 4092 2 0

Urządzenia i reparacje aparatów piwnych

wszelkie reparacje instalacyjne, naprawę prymusów oraz wszelkie roboty blacharskie przyjmuje i pod fachowem kierownictwem majstra blacharskiego L. Fryzego, wykonuje Biuro handlowo-przemysłowe dla wyrobów metalowych:

J. OLSZOWSKI, KRAKÓW, MOSTOWA 12

Zgłoszenia telefoniczne Nr 1003. 4159 1 5

BACZNOŚĆ MŁYNARZE!

Najtańsze źródło prawdziwej szwajcarskiej gazy. Każdy metr zaopatrzony jest stemplem i numerem fabrycznym. Nabyć można tylko w firmie

SZ. TENENBAUM

Warszawa, ul. Pawia 3 m. 5, telefon 146-17.

Prawdziwa szwajcarska gaza tylko ze stemplem.

4175 1 3

Intendentura Okręgu Gener. Krakowskiego.

L. 34835/Żywn. 4123 2 3

KONKURS.

Ministerstwo spraw wojskowych Dep. VII Gosp., ogłasza przetarg na dostawę marmolady dla wojska w roku gospodarczym 1921/22, w ilości około 40 (czterdziestu) wagonów miesięcznie.

Marmolada, składająca się tylko z owoców, zawierać winna 50% cukru łącznie z cukrem owocowym i do 40% wody.

Potrzebnego do fabrykacji cukru dostarczy wojskowość.

Bliższych informacyj udziela Intendentura Okr. Gen. w Krakowie, ul. św. Gertrudy 12, wydział żywnościowy, w godzinach od 15 do 16-tej.

Oferty, należycie ostemplowane, mogą składać do powyższej Intendentury tylko producenci, do dnia 10 sierpnia 1921 r. godz. 12-tej w południe.

Do oferty należy dołączyć kwitna złożone w kasie dla definitywnych wypłat przy Dow. Okr. Gen. w Krakowie (znajdującej się w obrębie Wojsk. Okr. Zakł. Gosp. w Krakowie przy ul. Bosackiej) wadjum w wysokości piętnastu tysięcy Mkp. za każdy ofiarowany wagon miesięcznie.

Kraków, dnia 26 lipca 1921 r.

p. o. szef Intendentury
Tadeusz Dębski m. p.
pułk. Intdt.

Naprawy samochodów

wszelkich typów

oraz wszelkie roboty tokarskie, frezerskie itd.

wykonuje

„AUTOMOTOR“ Spółka akc.

ul. Barska 12 Kraków-Dębniki Telefon 153

Generalne zastępstwo na Polskę:

SAMOCHODÓW „STEYER“

Austr. Towarzystwa fabryki broni. 4131 1 3

Zdu-mienie jest wielkie, gdy po kilkakrotnem przejściu szczotką ukazuje się wspaniały, od pogody niezależny połysk, po pierwszem użyciu pasty do obuwia

Erdal

czarna - brunatna - żółta

Reprezentacya na Polskę: JÓZEF LAX I SYN Kraków, Zwierzyniecka 6

3040

LEKARZE SPECJALIŚCI

zalecają dla **pielęgnowania ciałka dziecięcego** 414…

puder i mydło Bébé Szofmana.

Puder leczy wszelkie dolegliwości skórne, mydło zapobiega takowym

„USPULUN“

wypróbowana przez Stacje rolnicze najlepsza bajca do zwalczania wszelkich szkodników nasion zbóż, roślin okopowych i ogrodowych. — Do nabycia we wszystkich Towarzystwach ro…

Przedstawicielstwo na Polskę: 40…

JÓZEF HARRACH, LWÓW, ul. KOŚCIUSZKI 1…

Cenniki i prospekty darmo i nieopłatnie.

POSZUKUJĘ MIESZKANIA 3—4 POKOJE.

Pośrednictwo dobrze wynagrodzone. Pisemne zgłoszenia pod **„Mieszkanie 34“** do Biura ogłoszeń H. Fallek, Kraków, ulica Bonerowska L. 11. 4118 2 6

Browar książąt Sanguszków w Tarnowie

zakupi większą ilość

BECZEK TRANSPORTOWYCH

Przyjmie bednarzy oraz kleparzy na dłuższy czas.

Zgłoszenia pod: **„Browar Tarnów“.** 4108 3 3

POSZUKIWANY

ZARZĄDCA TARTAKU

Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej działalności, oraz honorarjum pod **„Samodzielny“** do Administracji „Nowej Reformy“ 41012 2

WĘGLI

dla Austrji, około 6—10.000 wagonów, poszukuje się do szybkiej dostawy. Szczegółowe pilne oferty pod **„Hüttenwerk 18.255“** przyjmuje Biuro ogłoszeń Bock & Herzfeld, Wiedeń, I, Adlergasse 6. 4167

PRAWDZIWE

MYDŁO OGÓRKOWE

do wydelikacenia i upiększenia twarzy

Dra IHNATOWICZA

Wszędzie do nabycia. 4164 1 0

PRACOWNIA POWROŹNICZA

STANISŁAWA KOSTURKIEWICZA

w Bochni — plac Słomiany

wykonuje liny wszelkiego rodzaju i o każdej grubości, liny terowane i nieterowane, do uszczelnienia rur, instalacyj wodociągów i gazu.

Liny transmisyjne zakłada i skraca na miejscu. 4007

CENY KONKURENCYJNE! CENY KONKURENCYJNE

NADZWYCZAJNE

WALNE ZGROMADZENIE

— członków —

Towarzystwa oszczędności i pożyczek w Oświęcimiu

odbędzie się **w piątek dnia 19-go sierpnia 1921 r.** o godzinie 4-tej po południu w gmachu Towarzystwa.

Porządek dzienny:

1) Odczytanie protokółu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia;
2) Sprawozdanie Dyrekcji z czynności za czas od dnia 1 stycznia 1921 r;
3) Wniosek na rozwiązanie Towarzystwa;
4) Wybór likwidatorów;
5) Upoważnienie likwidatorów do wydania Polskiemu Bankowi Krajowemu ksiąg i dokumentów;
6) Przeznaczenie funduszu rezerwowego na kulturalne cele polskie;
7) Utworzenie fundacji z kwoty, osiągniętej ze sprzedaży realności;
8) Rozdział zysku, osiągniętego w czasie od dnia 1-go stycznia 1921 r.;
9) Wystąpienie ze Związku Stowarzyszeń.

Na wypadek, gdyby do powzięcia uchwał w sprawach, objętych porządkiem dziennym nie było dostatecznej ilości członków, uprawnionych do głosowania, natenczas po myśli § 32 statutu, odbędzie się powtórne Walne Zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym w gmachu Towarzystwa w Oświęcimiu we środę dnia 31 sierpnia 1921 r. o godz. 4 po południu, na którem bez względu na liczbę obecnych członków, uchwały prawomocnie zapadać mogą. 4105

Oświęcim, dnia 21 lipca 1921 r.

Rada nadzorcza Towarzystwa oszczędności i pożyczek w Oświęcimiu.

Sekretarz: *Jan Stankiewicz.* Prezes: *Dr Słowarczyk.*

W Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10. Rządca Drukarni L. K. Górski.